

Bazovica, ti predragi si naš dom,
roke slovenske zveste so te dale,
drag spomin na tebe nosil bom,
ponos kvarnerske lepe si obale.
Slavko Arbiter, »Bazovica«

KAŽIPOT

mesečnik slovenske skupnosti na Reki in v PGŽ

ISSN1845-5034

april 2010

letnik VI

Kažipot

Mesečnik slovenske skupnosti na Reki in PGŽ

Urednica: Marjana Mirković
marjana.mirkovic@ri.t-com.hr
tel.: 091 593 6086

Priprava, prevodi in oprema besedil
Marjana Mirković v okviru projekta SI-T

Lektorica Darka Tepina Podgoršek

Izdajateljci:

Slovenski dom KPD Bazovica, Podpinjol 43, Reka
bazovica@bazovica.hr

za: Milan Grlica

Svet slovenske narodne manjšine Mesta Reka
Podpinjol 43, Reka

za: Dušana Gržeta

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ, Podpinjol 43, Reka
sreda: 10.00-12.00, vijece-slo.pg@ri.t-com.hr,

za: Marjana Mirković

ISSN 1845-5034

Oblikovanje, prelom in tehnično urejanje: Krispin Stock

Tisk: Tiskara Sušak

Mesečnik finančno podpirajo:

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Primorsko-goranska županija

Mesto Reka

Svet za narodne manjšine RH

Naklada je 600 izvodov

Na naslovnici: Prihaja pomlad

Foto: Anita Hromin

Karikatura:

Bojan Grlica

Slovenski dom KPD Bazovica

tel.: 215 406, 324 321, faks: 334 977

tajništvo, knjižnica in klubski prostori

torek in četrtek: 10.00-12.00, 18.00-20.00

MePZ - vaje, ponedeljek: 18.00-21.00

Dramska skupina: po dogovoru

Folklorna skupina: sreda, 19.30-21.00

Plesna skupina: torek, 19.30-21.00, četrtek, 20.00-21.30

Dop. pouk slovensčine:

ponedeljek in torek, 17.00 -18.30, 19.00-21.30

Planinska skupina: torek, 20.00-22.00

Fotografska skupina: po dogovoru

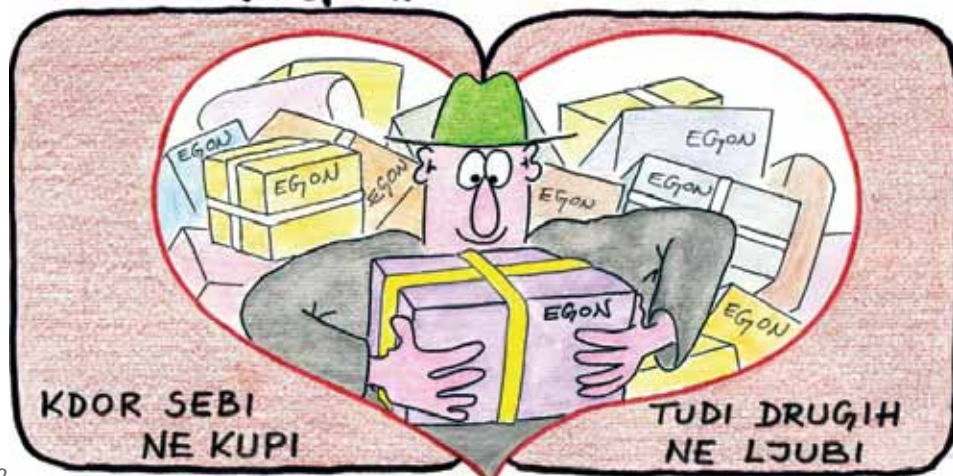
Mladinska skupina: druga in četrta sobota, 16.00

www.bazovica.hr/mladinci

Kažipot april 2010, št. 60, letnik VI

O	obvestilo.....	3
d	dogodki.....	3
n	napovednik.....	15
I	iz liburnije.....	16
g	gorski kotar.....	18
i	iz drugih društev in svetov.....	19
a	aktualno.....	20
z	zanimivosti.....	22
š	študij v RS.....	23

EGO N : NA VALENTINOVO

Za 5 let Kažipota: Slovenska info točka na Reki

Večletni odmeven projekt Slovenska informativna točka Si-T, v sklop katerega med drugim sodi tudi priprava biltena Kažipot, njegova urednica pa je obenem tudi avtorica in izvajalka, bo po petnajstih letih delovanja od začetka tega meseca potekal v samostojnih prostorih na reškem Korzu. Vsi zainteresirani za najrazličnejše informacije (izobraževanje, štipendiranje, priznavanje staža, zaposlovanje, dedovanje, vloge za državljanstvo, kršenje človekovih pravic, prodaja nepremičnin, pridobitev dokumentov, ohranitev kulturne dediščine ...) bodo v prihodnje sprejeti v primernem okolju, ki bo zagotavljalo tudi zasebnost.

kot tri desetletja vodila glasbeno šolo, ki prav tako nosi njeno ime.

Veleposlaništvo je v počastitev slovenskega meseca kulture v Črni gori organiziralo predavanje profesorja z ljubljanske filozofske fakultete dr. Vladimirja Osolnika o pesniku Petru II. Petroviću Njegošu in liku ženske v njegovi poeziji ter odmeven slovenski večer. V sklopu tega so odprli razstavo o življenju in delu Vide Matjan in organizirali nastop z izvedbo njenih del; za sto dvajset gostov, večinoma slovenskih državljanov, pa je bil v družabnem delu to tudi spoznavni večer.

Minister dr. Boštjan Žekš je imel med obiskom več srečanj s predstavniki političnega in znanstvenega življenja, med drugim se je sešel s črnogorskim zunanjim ministrom Milanom Ročnom, ki je podprl slovensko pobudo o lektoratih slovenskega jezika v Črni gori in črnogorskega jezika v Sloveniji. Več: www.uszs.gov.si, www.muzickaskolakotor.co.me, www.podgorica.embassy.si

Marjana Mirković

25. februar

Demokratska skupnost Mađžarov, Reka
Razstava likovne skupine Kvarner

DOGODKI FEBRUAR

22.-24. februar

Slovenski mesec kulture v Črni gori
SD Vida Matjan, prvo slovensko društvo

V veleposlaništvu RS v Podgorici so ob navzočnosti ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boštjana Žekša ustanovili prvo slovensko društvo v Črni gori, SD Vida Matjan, s katerim se želijo tamkajšnji Slovenci bolje povezati med seboj in okrepiti vezi s Slovenijo, pa tudi spodbuditi sodelovanje med državama. Ustanovnega srečanja se je udeležilo dvaindvajset Slovencev, za predsednika pa je bil izvoljen poslovnež iz Podgorice Igor Kralj. Društvo je dobilo ime po pokojni Vidi Matjan, priljubljeni glasbeni ustvarjalki in pedagoginji slovenskega rodu, ki je večji del svojega življenja posvetila glasbenemu izobraževanju mladih v Črni gori ter v Kotorju ustanovila in več

V prostorih Mađžarske demokratske skupnosti na Reki so v organizaciji likovne skupine Kvarner odprli razstavo slik. Na ogled so bila dela članov in članic tega društva, med drugimi tudi Marije Omerza, večletne članice KPD Bazovica. Predstavila se je z izborom petih svojih slik, izdelanih v tehniki olja na platnu in v akvarelu.

Likovno društvo Kvarner (1990) združuje skupino navdušencev, ki je k sodelovanju pritegnila tudi več ljubiteljskih slikarjev iz reške četrti Podežica, kjer je bil njihov sedež, društvo pa se je sprva imenovalo Vežica. Njegova članica je tudi dolgoletna učiteljica slovenščine v Slovenskem domu na Reki, Marija Donadić. Kot nam je prijazno sporočil Željko Delač, aktiven tudi v Društvu Goranov, je skupina po nekajletnem premoru znova postavila več razstav svojih članov in gostov, toda po zaprtju tamkajšnje krajevne skupnosti so se morali izseliti in od tedaj ustvarjajo doma, skupaj so le na razstavah. S spremenbo imena so želeli pou-

dariti namen delovanja na širšem območju in v županiji.

Na razstavi v Demokratični skupnosti Madžarov so poleg Marije Omerza in Željka Delača sodelovali še: Siniša Popović, Marina Čar, Vinko Klovár, ki je že razstavljal tudi v KPD Bazovica, Irena Kinkela, Dejan Dinić, Štefanija Dada Kolaric in Darinko Šarlija.

Marjana Mirković

Marija Omerza. Foto: Željko Delač

DOGODKI MAREC

3. marec

Svet slovenske narodne manjšine Mesta Reka

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ

Na sedežu svetov - v Slovenskem domu KPD Bazovica - je potekala prva letošnja in skupna seja svetov na mestni in županijski ravni. Udeležili so se Marija Birk, Jasmina Dlačić, Tanja Fućak, Milan Grlica, Dimitrij Jelovčan Bulatović, Loredana Jurković, Boris Rejec, Vida Srdoč, Marija Travner, Dalibor Udovič, Marta Vitaz, Jasna Zazijal Marušić in urednica Kažipota, ki jo je tudi vodila.

Na seji je bilo soglasno sprejeto finančno poročilo Sveta SNM PGŽ za leto 2009 skupaj z zapisnikom finančne komisije (Jasmina Dlačić,

Dimitrij Jelovčan Bulatović, Dalibor Udovič), poleg sklepov o nekaterih zneskih za telefonske in druge stroške so člani sveta na županijski ravni soglašali tudi z manjšo finančno soudeležbo pri nakupu gradiva za potek izbirnega pouka slovenščine na OŠ Pečine. Glede sofinanciranja biltena Kažipot bodo izdajatelji, oba sveta in društvo, za letos podpisali skupno pogodbo o kritju enakih zneskov na podlagi razlike med odobrenimi namenskim sredstvi in predračuni vseh stroškov. V nadaljevanju zbirke Slovenski prispevek k županijski dediščini bo tretji zvezek namenjen slikarki Boženi Vilhar. Drugi zvezek, o skladatelju Josipu Kaplanu, je bil s predavanjem in glasbenim programom njegovih del junija lani slovesno predstavljen v SKD Snežnik v Lovranu, načrtovana vnovična predstavitev na Reki bo potekala predvidoma oktobra letos, tudi v počastitev stoletnice njegovega rojstva. Tej obletnici bo konec oktobra posvečen tudi strokovni posvet o delu Josipa Kaplana. Na seji so govorili tudi o prizadevanjih koordinacije županijskih svetov za programe v manjšinskih jezikih na lokalni TV postaji RiTV, kar pa ni naletelo na soglasje članov, ker gre za komercialno medijsko hišo in bi bilo te programe treba sofinancirati. Kot je znano, na Reki deluje tudi Kanal Ri, ki ga finančno podpirajo mestne in županijske oblasti, in čeprav ima oddajo, namenjeno narodnim manjšinam, te z njo menda niso zadovoljne, če je verjeti vodilnim predstavnikom nekaterih svetov. Poudarjeno je, da je takšne pobude treba nasloviti na HRT Radio Rijeka in Kanal Ri.

Marjana Mirković

4. marec

Slovenski dom KPD Bazovica, Reka
Darija Bostijančić, Everest

Polna dvorana Slovenskega doma je spet uživala v krasnem predavanju z alpinistično tematiko. Na predvečer osmega marca, dneva žena, se je kot gostja predstavila znana reška alpinistka Darija Bostijančić, ki je doslej že osvojila dva od enajstih osemtisočakov na svetu.

Na začetku je na kratko predstavila iskanje svoje življenjske poti, ki pa je bila s članstvom pri skavtih in številnimi izleti in kampiranji v naravi določena že v otroštvu. Alpinizem in tekmovanja v ekstremnih tekih so bili samo

logično nadaljevanje takšnega začetka in želje po potovanjih, spoznavanju novih krajev in ljudi ter druženju z naravo. V zadnjem času se je na tej poti našla in ujela s sestro, ki je popolnoma drugačna oseba, in skupaj sta dosegli največje uspehe v svojih športnih karierah.

Predavanje je bilo izredno toplo, s prikazom številnih ljudskih in naravnih detajlov, ki so občinstvo vpeljali v odpravo. Občutek gledalcev je bil, da so tudi osebno v Himalaji in da se skupaj z Darijo vzpenjajo na najvišji vrh sveta.

Na začetku delovanja planinske skupine KPD Bazovica je bila Darija prva predavateljica s prikazom takratnih uspehov reških alpinistov v južnoameriških Andih. Tedaj ni nihče mislil, da bodo sledili tako veliki uspehi, kot so vzponi na Čo Ojo in Everest. Planinci upamo, da bomo Darijo še velikokrat videli v našem društvu.

Darko Mohar

Senca čez sto kilometrov Vrhov sveta. Iz arhiva Darije Bostijančič.

Darija Bostijančič. Foto: Anita Hromin

4. marec Krovna organizacija tudi v Srbiji

Predstavniki slovenske skupnosti so v prostori veleposlanstva Republike Slovenije v srbski prestolnici ustanovili krovno organizacijo, Nacionalni svet slovenske manjšine v Srbiji, v skladu z novim Zakonom o nacionalnih svetih in narodnih manjšinah.

Poleg predstavnikov vseh trinajstih slovenskih društev se je dogodka udeležil tudi državni sekretar Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boris Jesih in med dvodnevni obiskom v Srbiji obiskal še društvo Sava v Beogradu, Kredarica v Novem Sadu in Emona v Rumi. Več: www.uszs.gov.si, www.beograd-veleposlanstvo.si

Marjana Mirković

5. marec Slovenski dom KPD Bazovica Reški karneval 2010

Fotografska skupina KPD Bazovica je pripravila tretjo razstavo o reškem karnevalu; upajo, da bo postala tradicionalna. Na ogled so postavili 24 fotografij, ki kažejo tokratno pisano množico mask z Reke in njene okolice. Ladje, povorke z baklami, srčeca, Mehičani, mačkice, ameriški nogometaši - vse to, z neizogibnimi zvončarji vred, se je s karnevalom z reškega Korza na kratko preselilo v prostore našega društva.

Razstavo sta odprla Jasmina Dlačić in Istog Žorž. Žal je bil obisk dogodka več kot skromen, zato vabimo člane društva in vse zainteresirane za tovrstno dejavnost, da se naslednje razstave udeležijo v čim večjem številu.

Petra Aničić, prevod Marjana Mirković

Člani fotografske skupine. Foto: Milan Grlica

5. marec

Kulturni dom, Slavina
Rodbini Kalister in Gorup
Kronika 58, predstavitev

Kulturno društvo Slavina je v sodelovanju z Zvezo zgodovinskih društev Slovenije v polni dvorani Kulturnega doma v Slavini predstavilo 58. številko časopisa za krajevno zgodovino Slovenije, Kronika. Gre za tematsko številko z naslovom Rodbini Kalister in Gorup, v kateri petnajst avtorjev z različnih vidikov razgrinja življenje in delo družinskih članov ter njihov gospodarski vzpon in nasploh obravnava tematiko, povezano z njihovim delovanjem ali dediščino.

Kot je uvodoma poudaril predsednik KD Slavina mag. Janko Boštjančič, so osrednja imena rodbin, ki sta skrbeli za razvoj in podpirali gradnjo šol ter zaznamovali narodovo zgodovino druge polovice 19. in začetka 20. stoletja, Janez Nepomuk Kalister, Marija Kalister, Franc Kalister in Josip Gorup. Spomin na zadnjega je ilustriral s Trdinovim opisom.

Navzoče je nagovoril tudi župan Postojne Jernej Verbič, čestital vsem avtorjem in uredniku Kronike, dr. Mihi Preinfalku, podaril spominski kovanec s postojnskim grbom na eni in kapnikom na drugi strani. Enak kovanec je izročil tudi mag. Janku Boštjančiču, v zahvalo za *pomembno poslanstvo, ki ga opravlja za Slavino, občino Postojna pa tudi širše.*

Urednik Kronike dr. Miha Preinfalk, znanstveni sodelavec na Zgodovinskem inštitutu Milka Kosa pri Znanstvenoraziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, strokovnjak za srednjeveško in novoveško zgodovino, je predstavil zasnovo Kronike in njeno usmerjenost v neko krajino, obravnavano z različnih kulturnozgodovinskih in drugih vidikov. Občasno pripravljajo tudi tematske številke, leta 2007 so jo namenili zgodovini Goriškega, leto pozneje Koroški, pred tem pa predstavili tudi zgodovino vrste slovenskih mest, kot so Ljubljana, Tolmin, Kočevje, veliko pozornost pa zbujajo grajske številke, lani namenjene gradu Tuštan pri Moravčah, pred tem gradovoma Strmolu in Snežniku. Kot je dejal, je naključje hotelo, da bosta letos dve tematski številki, druga bo govorila o Beli krajini. Dr.

Miha Preinfalk je za pripravo Kronike posebno priznanje izrekel mag. Janku Boštjančiču in dr. Vesni Bučič ter poudaril, da je za odločitev za izdajo gradiva, sprva namenjenega za izid v zborniku, več razlogov. Predvsem gre za seznanitev z zgodovinskima osebnostma, ki sta se iz kmečkega okolja in brez šol prebili v sam vrh takratne družbe, svojo veličino pa razkazovali ne le z bogastvom, temveč tudi radodarnostjo in velikodušnostjo, mecenstvom, gradbeno dejavnostjo, bančništvom, podporo prebujajočemu se nacionalnemu gibanju ter podporo umetnikom, ki so se tudi zato pozneje lahko uveljavili. Vsekakor gre za najpomembnejši osebnosti Slovenije, Italije in Hrvaške v okviru habsburške monarhije.

Dr. Miha Preinfalk je na kratko spregovoril o vsebini in predstavil prispevke, zbrane v dveh sklopih, in njihove avtorje: v prvem je Janko Boštjančič predstavil Slavino, Andrej Smerdu Janeza Nepomuka Kalistra, Mlinski dvor in povezanost s Postojno, Milan Pahor je temo postavil v okvir narodnega preporoda v Trstu, dr. Vesna Bučič pa umetniške vrednosti, Božidar Premrl je predstavil tudi Kalistrovo ženo Marijo in cerkev v Kočah, mag. Nadja Terčon pa povezuje Kalistra in Gorupa, Trst in Reko.

V drugem sklopu, o Josipu Gorupu, Angelika Hribar predstavi družino in se pri tem opre na spomine Milene Fiorese, članice družine, v kateri je bilo štirinajst otrok, dr. Miha Preinfalk govori o okoliščinah, ki so Gorupa povzdignile v viteza, Mario Šušteršič pa s prispevkom o obdobju v Trstu popravlja kar nekaj doslej napačnih navedb. Sledijo trije prispevki, ki govo-

Del avtorjev, zbranih pod portretom Josipa Gorupa v dvorani KD Slavina. Foto: Dragica Jakšetič

rijo o Gorupovi povezavi z Ljubljano: o šolanju in finančnem poslovanju piše Lidija Slana, dr. Irvin Lukežič se je naslonil na komunikacijo z dr. Ivanom Hribarjem, mag. Gojko Zupan na gradbeno dejavnost v Ljubljani, kjer sta najvidnejši Gorupova palača in Mladika, mag. Daina Glavočič je predstavila gradbeno dejavnost na Reki, dr. Vesna Bučič je osvetlila Gorupovo zanimanje za kulturo in umetnost med bivanjem na Reki, stike s kiparjem Ivanom Rendičem in mavzolej Gorup, sklop pa skleneta prispevka dr. Damirja Globočnika o opusu slikarja Jozija Gorupa in urednice Kažipota o poslopju Slovenskega doma KPD Bazovica na Reki.

Dr. Miha Preinfalk se je ob tej priložnosti zahvalil tudi potomcu družine Alfredu Whycombu Gorupu in drugim sponzorjem - Javni agenciji RS za knjigo, občini Postojna, podjetju Turizem Kras, KD Slavina, projektu Slovenska informativna točka Si-T z Reke in Svetu slovenske narodne manjšine Mesta Reka ter uredniškemu odboru Kronike.

O nastanku gradiva je spregovorila tudi dr. Vesna Bučič, *glavni motor*, kot je bilo rečeno. Med drugim je opozorila na številne Gorupove palače in *veličastni mavzolej na Reki s slovenskim napisom Rodovina Gorupova*. Spomnila je tudi na začetne korake pri iskanju potomcev in srečanje z Gorupovo vnukinjo v Zagrebu, ko je odkrila portret Janeza Nepomuka Kalistra, ki ga je odkupil Notranjski muzej v Postojni, in portret Josipa Gorupa iz leta 1903, delo srbskega slikarja Paje Jovanovića, ki pa je bil predrag. Danes je v lasti Kreditne banke Maribor, ki bo odločala o tem, kje bo postavljen na ogled javnosti. Dvorano KD Slavina pa krasi njegova digitalizirana kopija, darilo pivške Galerije 2 in ravnatelja Bogdana Novaka, ki je prav tako nagovoril navzoče.

Med avtorji Kronike je spregovoril tudi ravnatelj Narodne in študijske knjižnice (NŠK) v Trstu Milan Pahor in ob tej priložnosti postavil na ogled spominsko listino iz leta 1888, deponirano v NŠK in leta 1941 odkupljeno za 32.000 lit.

Zelo zanimiv in lepo organiziran večer, ki ga je povezoval mag. Janko Boštjančič, je obogatil tudi priložnostni kulturni program. S pesmijo ga je napovedala in sklenila pevška skupina KD Slavina pod vodstvom Katje Zafred, z interpre-

tacijo slavospева Simona Gregorčiča, posvečenega Josipu Gorupu, pa je nastopila Veronika Grželj, članica KD Pivka.

Marjana Mirković

5. marec
Porin, Reka
SI HR partnerstvo

V Regionalni razvojni agenciji v reškem Porinu (Podjetniški inkubator Reka) je potekal sestanek SI HR partnerstva, namenjen pripravi projektov čezmejnega sodelovanja med sosednjimi regijami Slovenija-Hrvaška v okviru programa IPA (Instrument predpristopne pomoči, pravni in finančni instrument Evropske unije, ki je nadomestil vrsto programov in finančnih instrumentov, namenjenih predpristopni pomoči državam kandidatkam ali potencialnim kandidatkam, zajema pa pet področij: pomoč pri prehodu in krepitvi institucij; čezmejno sodelovanje z državami članicami EU in drugimi državami; regionalni razvoj oziroma promet, okolje in gospodarski razvoj; človeške vire; razvoj podeželja).

Srečanja so se udeležili predstavniki slovensko-hrvaških razvojnih agencij (SI HR) iz Kopra, Pivke, Novega mesta, Krškega, Karlovca, Pulja in Reke. Na podlagi partnerstva bo šest razvojnih agencij pripravilo tudi nove predloge za prijavo v okviru IPA programa - CBC Slovenija - Hrvaška, ki bo razpisan kmalu, osrednjo pozornost pa bodo namenili gospodarstvu in varstvu okolja. SI HR-partnerstvu se je pridružila tudi Regionalna razvojna agencija Posavje s sedežem v Krškem.

Kot je omenjeno v povzetku, ki nam ga je prijazno posredovala direktorica RRA Porin Doris Sušić, pripravil pa Ernest Cukrov, je med drugim dogovorjeno, da bo vsaka izmed agencij nosilka enega od predlogov in obenem partner v drugih projektih z različnih področij, med drugim okolijskega, energetskega, izobraževalnega, podjetniškega in tehnološko razvojnega. Reški Porin je prevzel vlogo koordinatorja, zagotavlja pa tudi nove projektne partnerje, pri čemer je naveden zanimiv primer Opatije, ki v turizmu predlaga projekt za Volosko, ki je ob morju, in Veprinac, ki leži na obronkih Učke, ter v tej zvezi išče ustreznega partnerja.

Marjana Mirković

7. marec
Kostrena
Žene v hribe, izlet

Moški del planinske skupine KPD Bazovica je letos organiziral prvi „jubilejni“ izlet, posvečen dnevu žena. Zakaj „jubilejni“? Izlet je bil posrečen, lahek in priložnosten in bo, kot veliko dogodkov, ki jih organizira planinska skupina, res postal tradicionalen. Malo bo treba dodelati organizacijsko shemo in gotovo bo postal še zanimivejši za članice skupine.

Sodelovalo je dvajset članov, dvanajst ženskih in osem moških. Izlet je potekal po hribih nad Kostreno z ogledom dveh zgodovinskih točk, Solina in Soplja, mest, na katerih ležijo ostanki zgodovinskih ilirskih gradišč. Razgledi kljub gozdu segajo na eno stran po vsem Kvarnerju, na drugo pa v zanimivo Draško dolino. Ob Solinu je postavljena dvokilometrski „trim steza“. S Soplja je krasen razgled na Bakar in Bakrski zaliv. Žal je ta razgledna točka „okrašena“ s stolpom daljnovidnosti. Verjetno bi se ga dalo postaviti drugam, samo takrat, ko so ga postavljali, še nihče ni razmišljal o ekologiji in zaščiti narave ter kulturne in zgodovinske dediščine. Vse steze so precej dobro označene in zato zelo priljubljene med prebivalci Kostrene. Žal je velik del gozda zgorel v velikem gozdnem požaru pred nekaj leti. Sledi tega dogodka so vidne še danes.

Vreme za sprehod ni bilo preveč primerno, saj je pihala izredno močna burja, ki je iz Gorske-

Na Kalvariji. Foto: Darko Mohar

ga kotarja prinašala številne snežinke, ki so se vrtinčile in igrale nad prvimi spomladanskimi cveticami. Zato je prvi počitek sledil skoraj na koncu poti, na zanimivi jasi v gozdu, na kateri je postavljena Kalvarija. Končno so se udeleženci izleta ogreli v taveri Vidikovac nad Bakrom, kjer je vodja skupine vsaki udeleženci podaril vrtnico. Zahvala za njihov trud, zahvala za to, ker lepšajo delovanje skupine. Cvetje za cvetje.

Darko Mohar

8. marec
Filodrammatica, Reka
Žena, razstava fotografij FK Color

Foto klub Color je v štirih letih obnovljenega delovanja postavil osem razstav. Osmega marca, na dan žena, je bila odprta peta klubska razstava, tretja z naslovom Žena. Enainvajset avtorjev je na razstavo poslalo več kot sedemdeset fotografij, strokovna žirija jih je sprejela šestinpetdeset, pristop k temi je bil precej različen, razstavljeni so akti, ženska vsakdanjost, portreti, art fotografije, detajli in številni drugi pristopi. Kot je napisal Ervin Dubrovič, predsednik žirije, *imajo in moški in ženski člani Kluba kaj povedati, nekateri kot zunanji opazovalci, drugi kot tolmači lastne ženskosti!* In voajerizem in narcizem sta močna spodbuda, občinstvo pa naj oceni, ali so bolj sugestivni in prepričljivi ženski ali moški eksponati“ (prevedel Darko Mohar). Zanimivo je, da so bile ženske na letošnji razstavi več kot enakopravne, saj so pobrale večino nagrad. Razstavo je odprl župan Reke Vojko Obersnel.

Od članov fotografske skupine KPD Bazovica, obenem tudi članov FK Color, sta sodelovala Istog Žorž in Darko Mohar.

Darko Mohar

Skok. Foto: Darko Mohar

9. marec
RTV Ljubljana

Komisija za programske vsebine, namenjene Slovincem v sosednjih državah
Satelitske kartice za rojake v zamejstvu?

Komisija za programske vsebine, namenjene Slovincem v sosednjih državah pri Programskem svetu RTV Slovenija, v kateri je članica iz Hrvaške urednica Kažipota, se je po njegovi novi sestavi sešla na prvi seji. Dr. Janko Malle je bil znova soglasno izvoljen za predsednika in v nadaljevanju je na kratko povzel ugotovitve prve komisije: najprej, kar zadeva tehnično plat, je opozoril na neusklajenost prihodnjega programa RTV Slovenija (v Sloveniji bo analogni signal ukinjen do 31. decembra letos) v novih standardih in možnosti v zamejstvu, kjer za digitalno oddajanje velja drugačen standard (MPEG-2) kot v Sloveniji (MPEG-4), tako da je eden izmed predlogov tudi znižanje cene teh dekodejev na 80 evrov. Glede satelitske kartice za plačljive programe je bilo v pogovoru s predstavniki RTV Slovenija med drugim rečeno, da obstaja možnost brezplačnega prejema za rojake v zamejstvu, kar naj bi se uredilo v dogovoru z družbi, a to vprašanje bo tudi na dnevnem redu napovedanega srečanja - datum še ni določen - komisije pri ministru za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boštjanu Žekšu. Dr. Janko Malle je povzel tudi oceno o pomenu zamejstva v osrednjih medijih v Sloveniji, kjer za dejavnost s tega območja ni zanimanja, izjema so le posamezne senzacionalistične novice ali problemi, zamejstvo pa ni dojeto kot tvorna enota v razvoju slovenskega naroda, katerega podoba bi bilo treba predstavljati celovito, je poudaril. Navzoči so soglašali tudi z načelno že sprejetim dogovorom o spletni strani in izobraževalnem programu RTV Slovenija za novinarje iz zamejstva, ki bi vseboval tako jezikovno izpopolnjevanje kot tudi seznanitev z uporabo tehnične opreme ipd. Spregovorili so tudi o delu v letošnjem letu in med drugim opozorili, da bi poročanje o problematiki iz zamejstva moralo najti prostor v vseh programskih področjih. Kot zgled za to pa je lahko program, ki ga ustvarjajo v Kopru, *interdisciplinarno in brez meja, in da se skupni slovenski kulturni prostor začne živeti*, je med drugim poudarila odgovorna urednica UPE Regionalni radijski program na RTV Regionalnem centru Koper Maja Kirar.

Marjana Mirković

Dr. Janko Malle je vodja komisije tudi v drugem mandatu. Foto: Marjana Mirković

12. marec
Reške sprehajalne poti
Planinska skupina KPD Bazovica

Za tretji pohod po bodočih Reških sprehajalnih poteh je planinska skupina izbrala del poti od začetka na Plumbumu na vzhodnem delu mesta do vrha hriba Sveti Križ. Na sodelovanje v pohodu so bili povabljeni člani reškega Društva upokojencev, tako da je bilo pohodnikov - članov PS KPD Bazovica PD Duga in upokojencev - skupaj 30.

Reške sprehajalne poti so sestavni del projekta Reka - zdravo mesto in namen tega pohoda je bil med drugim opozoriti čim več meščanov na hojo kot zdrav način življenja. V približno eni uri so udeleženci prehodili pot od parka na Plumbumu čez Podvežico in Zgornjo Vežico do cerkvice Svetega Križa in zvezdarne, kjer sta jih s čajem in sladicami pričakali članici skupi-

Sv. Križ. Foto: Darko Mohar

ne Jadranka in Nataša. Po okrepčilu je v zvezdarni sledil še program, ki sta ga izvedla člana Akademskega astronomskega društva Reka go-spa Vanesa Ujčić Ožbolt in gospod Ivica Čiko-vić. S kratkim predavanjem sta udeležence po-hoda seznanila s planeti Sončevega sistema in v planetariju z razvojem teleskopa, na koncu pa so še lahko pogledali zvezde skozi teleskop. Skupna ugotovitev je bila, da je bilo petkovo popoldne izredno lepo in uspešno ter da bodo take akcije organizirane tudi v prihodnje.

Darko Mohar

13. marec

KD Zarja, Trnovlje Celje

Vjeko Alilović: Romeo in Julija (pa še kaj)

Režija Serdo Dlačić

Na povabilo Živka Beškovnika, podpredsedni-ka KUD Zarja, Trnovlje Celje, je naša dramska ekipa spet nastopila na srečanju slovenskih za-mejskih gledališč Alpe-Donava-Jadran v sobo-to, 13. marca, ob 19.30 v kulturnem domu KUD Zarja Trnovlje Celje. Srečanje se je rodilo iz Novačanovega gledališkega srečanja, ki ga tra-dicionalno vsako leto prireja KUD Zarja.

Povabilo smo z veseljem sprejeli. Dodaten mo-tiv želji, da se predstavimo v najboljši luči, je bil telefonski klic iz Ljubljane: prihaja vas po-gledat državna selektorica za morebitno uvr-stitev na Linhartova srečanja.

Odpravili smo se ob sončnem dopoldnevu. To-krat sta se nam pridružila režiser Serdo Dla-čić in oblikovalec tona Ivan Harej. Peljal nas je naš stari znanec, voznik Franko. Vožnja je bila prijetna s postanki v Lomu in na Trojanah, kjer smo se okrepčali z dobrim kosilom. Za der-sert krofi ali kremne rezine, kupili smo jih tudi za domov!

Kar hitro, prehitro, smo se znašli v Celju in Trnovlju, tako da smo morali malce počaka-ti organizatorja, da pride in odpre prostore v kulturnem domu. Odnegli smo svoje kulise in potrebne rekvizite in naredili obvezne kratke vaje. Po osvežitvi s pijačo in kavo smo se poča-si že začeli pripravljati na nastop.

Kljub temu da dvorana ni bila polna, je bilo ob-činstvo čudovito in je pozorno spremljalo našo

predstavo ter se smejala. Ravno smeh, ki se je slišal iz dvorane, nas je bodril v igri, ki je bila zelo dobra. Občutila sem, da želimo dati vse od sebe, ne samo zaradi občinstva, tem-več tudi zaradi selektorice Maje Štormar. Pa še nekaj! Vsak večer posebna komisija občin-stva izbere igralca večera in ga razglasi takoj po končani predstavi, celjski slikarji pa izvajal-cem podarijo v spomin svoja umetniška dela. Kdo od nas bo izbran?! Kar kmalu smo končali predstavo, sledili so dolgi aplavzi, čestitke ter pozdravni nagovori. Šopki in razglasitev igralke večera: Anita Hromin! Anita prijetno presene-čena lep čas ni mogla verjeti, da je ravno ona izbrana, drugi pa smo bili zadovoljni z izbiro in našo igro nasploh.

Sledili so večerja v domu, druženje in dogovori o obisku gostiteljskega ansambla v Slovenskem domu na Reki. Kajti sodelovanje vseh skupin temelji na načelu recipročnosti: mi k vam, vi k nam!

Polni lepih vtisov smo se srečno pripeljali do-mov.

Zdenka Jelovčan, tajnica in članica drame

Na celjskem odru. Foto: Tolja Hromin

13.-17. marec

HNK Ivana pl. Zajca, Reka

Josip Gostič, tenor

Razstava

11. Gostičevi dnevi (28. februar-13. marec, www.gosticevi-dnevi.net), prireditel, ki v čast tega znanega opernega pevca vsako leto po-teka v rojstnem Homcu in drugih slovenskih in hrvaških krajih, se je letos - po dogodkih še v Domžalah, Zagrebu in Ljubljani - končala z razstavo v foajeju Hrvaškega narodnega gleda-lišča Ivana pl. Zajca na Reki, pred tem pa je bila na ogled v Zagrebu in Domžalah. Po bese-dah soorganizatorja, predsednika Slovenskega

doma iz Zagreba Darka Šonca, bodo to zanimivo razstavo prihodnje leto postavili tudi v Splitu. Avtorica je znana muzikologinja in operna kritičarka Marija Barbieri (več: www.kulisa.eu), ki je o tem znamenitem tenoristu že veliko objavljala in o njem spregovorila tudi ob tej priložnosti.

Razstava obsega čas od umetnikovega otroštva v Homcu, prvega nastopa leta 1929 in angažmaja v ljubljanski operi do leta 1937 ter odhoda v zagrebško operno hišo, v kateri je umetniško dozorel in postal nenadomestljiv prvak, na katerem je sponel repertoar. Razstava govori tudi o Gostičevi svetovni poti in uveljavitvi na odru dunajske državne opere, kjer je prav tako bil prvak, ter nastopih v znamenitih dvoranah velikih opernih središč v Londonu, Milanu, Parizu, Pragi, Barceloni, Dresdnu in Hamburgu. Predstavljen je nastop na praznični operi Danajina ljubezen Richarda Straussa na Salzburških slavnostnih igrah leta 1952, ki velja za vrhunec kariere in s katerim se je zapisal v operno zgodovino. Razstavo sklene njegov zadnji nastop 12. oktobra 1963 na odru zagrebskega HNK, kjer je nastopal polnih petindvajset let.

Po odprtju razstave je bila na odru reškega gledališča uprizorjena opera Adriana Lecouvreur, Francesca Cillè, v kateri je leta 1942 Josip Gostič v Zagrebu ustvaril nepozabno vlogo, skupaj s partnerko Nado Tončič.
Marjana Mirković

Zanimiva razstava v reškem gledališču.
Foto: Marjana Mirković

PD RTV Ljubljana praznuje letos 40. obletnico. Ustanovljeno je bilo 14. aprila leta 1970. Zato je bil letošnji občni zbor še posebno slovesen in so ga se udeležili tudi predsednik PZS, magister Franci Ekar, predsednica meddruštvenega odbora planinskih društev Ljubljane in članica upravnega odbora PZS, gospa Marinka Koželj Stepic, in številni predstavniki prijateljskih planinskih društev.

Na koncu uradnega dela je bila slovesna podelitev društvenih priznanj in visokih priznanj PZS. Bronasti častni znak PZS sta prejela Ivan Dlesk in Miran Muhič, zlati častni znak PZS pa je prejela Marjeta Keršič Svetel, podpredsednica PD RTV in načelnica Odseka za varstvo gorske narave. Društvena priznanja je med drugimi prejela tudi planinska skupina KPD Bazovica za nekajletno tesno sodelovanje dveh društev.

Darko Mohar

Darko Mohar prejema priznanje.
Foto: Lidija Tuškan Mohar

13. marec
Zagreb
6. mednarodni fotosejem

Fotografska skupina KPD Bazovica je organizirala izlet v Zagreb, na 6. mednarodni fotosejem. Vsi niso mogli na pot, izleta pa so se udeležili: Istog Žorž, Dionis Jurić, Ilija Dadasović, Petra Aničić, Ira Petris, Lea Stilin, Andrea Čučić in Morana Lalić.

Ob tej priložnosti smo obiskali tudi Muzej moderne in sodobne umetnosti, kjer so nas za fotografiranje navdušile številne umetnine in detajli, v nenavadno urejenih prostorih pa smo se celo igrali modele. Prav tako nas je navdušil spiralni tobogan, po katerem se - po ogledu muzeja - iz najvišjega nadstropja lahko spustite v samo predverje muzeja.

Nato smo se odpravili na fotosejem, kjer je bilo mogoče videti vse, od najrazličnejše nove opreme do starih, retrofotoaparátov. No, najbolj obiskana je bila vsekakor delavnica, na kateri smo se lahko naučili, kako fotografirati akt. Najprej smo o tem poslušali predavanje, zatem smo videli, kako to počne profesionalni fotograf. Za potrebe fotografiranja je bilo nameščeno ustrezno temno ozadje, poskrbljeno je bilo za osvetlitev, tam pa je bilo tudi slečeno dekle, ki je bilo model. Po prejetih nasvetih in navodilih so se tudi sami udeleženci delavnice v pravih razmerah poskušali pri fotografiranju akta.

Zatem smo obiskali tudi Slovenski dom in tam so nas lepo sprejeli. Ogledali smo si prostore in predlagali postavitev stalne razstave. Glede na to, da so bili člani zainteresirani, pričakujemo samo še predlog datuma.

Modeli. Arhiv skupine.

Skratka, izlet je bil poučen, ležeren in prijeten, posebno pa smo zadovoljni, ker smo se imeli priložnost družiti in navezati sodelovanje s Slovenskim domom v Zagrebu.
Petra Aničić, prevod Marjana Mirkovič

14. marec
Zimski pohod na Snežnik

PD Snežnik iz Ilirske Bistrice je trideset let drugo marčno nedeljo organiziralo zimski pohod na skoraj 1800 metrov visok Snežnik. Razlogov, zakaj organiziranega pohoda ni več, je kar nekaj, je pa med planinci Slovenije in Hrvaške ostal zelo živ spomin na te čase, tako da se jih še danes vsako drugo nedeljo v marcu na Šviščakih zbere veliko.

PD Duga, PD Kamenjak in PS KPD Bazovica so vzpon na Snežnik letos izvedli kot svojo drugo skupno akcijo. V Ilirski Bistrici se jim je priključila še predsednica PD Snežnik Darinka Dekleva. Vzpon od Šviščakov do vrha je trajal nekaj več kot dve uri. Potekal je v lepem, sončnem in ne premrzlem vremenu. Dom na vrhu Snežnika je odprt vsak lep vikend, tako da so se številni planinci v koči lahko ogreli, kaj pojedli in se spočili za sestop, ki je zaradi ledu v vrhnjem delu zahteval precej previdnosti. No, spoznanje, da imajo slovenski gorski reševalci v nedeljo vajo na Snežniku, je vsakemu udeležencu pohoda dalo dodatni pogum in prepričanost o uspešnem vzponu.

Darko Mohar

Kolona na Snežniku. Foto: Darko Mohar

15. marec
Circolo, Pulj
MK RH: Kultura 2007-2013, MEDIA 2007
Informativni dan

Oddelek za kulturno stično točko na ministrstvu za kulturo RH in MEDIA desk RH sta v sodelovanju z Istrsko županijo pripravila informativni dan tudi v Pulju in Zagrebu (29. marca), namenjen predstavitvi programa Kultura 2007-2013 in MEDIA 2007. Gre za brezplačne seminarje, o katerih je Kažipot že pisal in na katere se je treba le pravočasno prijaviti na oddelek za kulturno stično točko (ccp@min-kulture.hr, spletna stran www.min-kulture.hr/default.asp?id=5421). V tem roku so na programu od januarja, napovedana sta še informativna dneva v Splitu (19. aprila) in Slavonskem Brodu (3. maja).

Anja Jelavić iz kulturne stične točke MK RH je predstavila program Kultura 2007-2013. Program s sofinanciranjem projektov in organizacij prispeva k oblikovanju evropskega kulturnega prostora, utemeljenega na skupni kulturni dediščini, in sicer s spodbujanjem kulturnega sodelovanja med ustvarjalci, kulturnimi izvajalci in institucijami iz držav, ki sodelujejo v Programu, ter tako spodbuja zavest o evropskem državljanstvu. Program financira tri sklope: podporo kulturnim projektom (večletno sodelovanje, sodelovanje kulturnih izvajalcev, literarno prevajanje, sodelovanje s tretjimi državami, npr. z Indijo in Kitajsko), podporo organizacijam, dejavnim na področju kulture na evropski ravni, in podporo analizam, zbiranju in razširjanju informacij ter doseganju čim večjega učinka projektov s področja kulturnega sodelovanja.

Kot primer dobre prakse je bil predstavljen znani projekt Labin Art Express (L.A.E): undergroundcity XXI. oziroma Podzemno mesto XXI - zgraditev pravega podzemnega futurističnega mesta v zapuščenih predorih in halah labinskega rudnika premoga, vklešanega v živo skalo, 150 m pod zemeljskim površjem, z ulicami, bari, restavracijami, galerijami, koncertnimi dvoranami,

otroškimi igrišči, bazeni, trgovinami, kockarnicami, Muzejem rudarstva in industrije Istre in vsemi drugimi vsebinami, ki jih ima mesto samo po sebi. Po vzoru Labinske republike iz leta 1921 bo mesto imelo svojo samoupravo, torej župana, policijo, zakone itd. Z zgraditvijo Podzemnega mesta XXI bo L.A.E končal svoj kapitalni umetniški projekt Hero XXI - rojstvo otroka-boga-umetnika, Heroja 21. stoletja, in vrnitev v podzemlje Istre. Martina Petrović (Media desk Hrvaške) je predstavila program Media 2007 za evropsko v avdiovizualno področje in kot primer dobre prakse omenila filmski festival v Motovunu Petra Aničić, prevod i iredba Marjana Mirković

Ob tej priložnosti je posebno sporočilo objavil tudi reški Evrourad in s potekom informativnega dneva v Pulju in Zagrebu seznanil tudi slovenska društva, svete in posameznike ter jih pozval k sodelovanju. Kot je povedala vodja reškega Evrourada Marijana Košuta, je bil na razpisu Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu za 2010 odobren projekt z naslovom Pridobivanje EU nepovratnih sredstev za slovensko narodno skupnost na Hrvaškem, katerega namen je ob mentorsko vodeni strokovni pomoči pomagati in usposobiti vse zainteresirane za prijave na omenjene razpise in jih spodbuditi za samostojno pripravo in vodenje projektov. V tem okviru je bilo po informativnem dnevu v Pulju v tamkajšnjem slovenskem društvu Istra organizirano tudi prvo srečanje predstavnikov slovenskih društev - navzoča je bila poslovna tajnica SKD Istra Jasmina Ilić Draković -, z novo, nedavno angažirano strokovno zunanjo sodelavko Evrourada, Nevijo Božič, samostojno podjetnico iz Sečovelj (Euro Nobil€), ki ima za seboj več uspešno prijavljenih in odobrenih projektov na razpisih različnih EU programov in za črpanje sredstev iz evropskih skladov, kar je Kažipot že omenjal (projekt za ureditev poslopja za ljubljanski Miniteater v vrednosti več kot pol milijona evrov, odprto lani). Nevija Božič je ustrezno strokovno podkovana, s tovrstno dejavnostjo se zelo uspešno ukvarja že več let in se na tem področju tudi stalno dodatno izobražuje, in pričakovati je, da bodo njene izkušnje spodbudile in dale zagon marsikateri pobudi iz vrst slovenskih organizacij in jih pri tem dodatno povežale, zlasti ker so v letu 2010 med drugim predvideni redni obiski na Reki, v Pulju, Zagre-

bu in Splitu ter je zagotovljeno mentorstvo s strokovnimi nasveti in možnost stalne komunikacije z vsemi zainteresiranimi do konca leta, tako za projekte v okviru RH kot tudi za razpise za čezmejne projekte in druge (npr. IPA Slovenija-Hrvaška, IPA Adriatic, Culture 2007-2013, Programi South East Europe).

Marjana Mirković

2. javni razpis v okviru OP IPA SI-HR 2007-2013 bo predvidoma objavljen v prvi polovici aprila 2010, spletna stran programa: <http://www.si-hr.eu>. Razpisna dokumentacija za 2. javni razpis se ne bo bistveno razlikovala od razpisne dokumentacije za 1. javni razpis, objavljen na spletni povezavi: http://www.si-hr.eu/application_sl/category/arhiv_dokumentov/.

Nevija Božič, Jasmina Ilić Draković in Petra Aničić. Iz arhiva Petre Aničić.

17. marec Slovenski dom KPD Bazovica Haiku, neponovljiv trenutek

Svetovni teden možganov je potekal od 15. do 21. marca, njegov pobudnik je Zveza za možgane Dana (Dana Brain Alliance), z namenom sistematično obveščati zainteresirano javnost o napredku v nevroznanosti, delovanju živčevja v zdravju in pri nevroloških in duševnih motnjah ter o pomenu raziskav živčevja za posameznika in družbo.

Več prireditev v okviru tedna možganov se je zvrstilo tudi na Reki, med drugim je bilo v društvu KPD Bazovica organizirano predavanje dr. Jadrana Zalokarja z naslovom Haiku - neponovljiv trenutek. Ob tej priložnosti pa so predstavili tudi njegovo zbirko haiku poezije. Dr.

Jadran Zalokar je vsestransko zanimiv gost, filozof, likovni umetnik in nagrajevan pesnik, si-cer pa knjižničar v reški univerzitetni knjižnici. Marjana Mirković

Večer je obiskala tudi Petra Aničić:

Dr. Jadran Zalokar, ta posebni gospod, nam je skupaj z gostjo, dr. Vesno Pešič iz Kopra, ki je njegovo ustvarjanje poslovenila, pripravil prvovrstno doživetje trenutka poezije haiku. Po besedah psihiatra prof. dr. Eduarda Pavlovića je bil cilj predavanja izraziti neponovljivost trenutka (kar haiku v svojem bistvu je) v hrvaščini od samega avtorja in v slovenščini, kar je storila gostja. Tako smo imeli priložnost prisluhniti in spoznati, kako lahko zveni verz, odvisno od našega jezikovnega izročila.

Dr. Jadran Zalokar se je rodil leta 1947 v Ljubljani. Je član hrvaškega društva haiku. Objavlja več kot trideset let v hrvaškem in tujem tisku, namenjenem tej vrsti poezije. Uvrščen je v več antologij. Zanimiva je njegova ročno izdelana unikatna zbirka. Prijatelji z Japonske so mu namreč podarili majhno knjižico iz palminega listja, ki jo je izpolnil s svojo haiku poezijo. Do leta 1969 je imel več deset samostojnih razstav na Hrvaškem in v tujini, zatem ni več razstavljal. Leta 1990 je na Reki kot planetarni politolog začel cikle rednih predavanj, namenjenih duhovnim pojavom našega časa. Živi in dela na Reki.

Petra Aničić, prevod Marjana Mirković

Zablistala začas
ulica:
djeca crtaju!

V trenutku zablestela
ulica:
otroci rišejo!

Dug je put
kroz travu i snove
do visibaba.

Do zvončkov
skozi travo in sanje
dolga je pot.

Jadran Zalokar, prevod Vesna Pešič

Dr. Vesna Pešić, dr. Jadran Zalokar s soprogo, prof. dr. Eduard Pavlovič. Foto: Petra Aničić

19. marec
Slovenski dom KPD Bazovica
Plavo svetlo, likovna razstava

Del svoje ustvarjalnosti so po letu dni znova predstavili ljubiteljski slikarji, člani likovne delavnice, ki od leta 2006 na Reki delujejo v okviru društva železničarjev slikarjev Plavo svetlo, organizacije, ustanovljene 20. marca leta 1997, izključno za zaposlene in upokojence Hrvaških železnic. Delavnica je odprta za vse ljubitelje umetnosti, vodi jo Mirjana Kuharik, med člani, ki so se predstavili tudi v društvu, pa so tudi člani KPD Bazovica in potomci slovenskega rodu. Na ogled so bila tokrat dela, ustvarjena v tehniki akrila na platnu in programu, namenjenem reševanju problematike kompozicije, je zapisano v vabilu. Avtorji so Paoli Babić, Marija Jambrović, Viviana Martinić, Martina Milardović, Josip Mušanović in Mirjana Samida.

Marjana Mirković

Vitomir Vitaz s člani skupine. Foto: Martina Čiković

Kot nam je sporočila tajnica KPD Bazovica Zdenka Jelovčan, je obiskovalce v nabito polni klubski sobi pozdravil Vitomir Vitaz in predstavil delovanje društva KPD Bazovica in goste. Član in slikar Josip Mušanović je v nadaljevanju spregovoril o nastanku njihovega društva, ki so ga v Zagrebu utemeljili ljubitelji umetnosti - zaposleni in upokojenci HŽ-, ter o štiritletnem uspešnem delovanju likovne delavnice na Reki, podružnice društva Plavo svetlo. Navzoče je zatem na kratko nagovorila še vodja delavnice Mirjana Kuharik. V priložnostnem programu je nastopila klapa Kvarner, ki je s prelepim petjem razveselila obiskovalce. Sledilo je še prijetno druženje.

Zdenka Jelovčan

Tema ustvarjanja je bila namenjena premišljanju kompozicije. Foto: Martina Čiković

NAPOVED APRIL

15. april, 19.00
Slovenski dom KPD Bazovica
Ira Petris, razstava

Ira Petris se bo predstavila s svojo prvo samostojno likovno razstavo. Dela te mlade članice Slovenskega doma KPD Bazovica in zelo uspešne študentke četrtega letnika uporabne grafike na reški likovni akademiji ter štipendistke Mesta Reka smo že imeli priložnost videti v

društvu leta 2007, ko je razstavljala v okviru skupine maturantk srednje šole za oblikovanje na Reki, kjer je maturirala na smeri za industrijsko oblikovanje.

Ira tudi pridno fotografira in sodeluje na razstavah fotografske skupine KPD Bazovica v društvu (Naše impresije, 2006; Mesto Reka, 2007; Reški karneval, 2008; Foto impresije, 2008; Mesto Reka, Velike Lašče, 2008; Črno-bela čarobnost v barvah, 2009) in zunaj njega (Reka v cameri obscuri, Filodrammatica, 2006; 7. salon medklubske hrvaške fotografije, Državni arhiv na Reki, 2008; Reški karneval 2009, Filodrammatica, Reka; Žene, Filodrammatica, Reka, 2009), svojo likovno ustvarjalnost pa je predstavila tudi drugod (Galerija Kortil, Reka, 2001; Kulturni dom Zora, Opatija, 2002; Galerija Laurus, Lovran, 2005; Industrialci, galerija Krožna, Reka, 2006); razstava zaključnih del maturantov šole za umetnostno oblikovanje, Reka, 2006; Z vetrom skozi tišino, Nerezine, 2008; Razstava risbe, Selce, 2009; razstava v okviru Dneva tehniških fakultet, Tehniška fakulteta, Reka, 2009).

Marjana Mirković

Dela Ire Petris. Arhiv avtorice.

21. april, 19.00
Slovenski dom KPD Bazovica
Valvasor in Reka
Dr. Stane Južnič, predavanje

V organizaciji in na povabilo Sveta slovenske narodne manjšine Mesta Reka bo predaval gost iz Ljubljane, dr. Stanislav Južnič, ki se bo 22. in 23. aprila v reškem pomorskem in zgodovinskem muzeju Hrvaškega primorja predvidoma udeležil tudi četrte mednarodne konference o industrijski dediščini Reka in ladjedelništvo: včeraj, danes, jutri. Dr. Stanislav Južnič je na Reki predaval tudi junija 2005, ko je v okviru Dnevo sv. Vida predstavil prispevek z naslovom Orlando in Gruber, sodelovanje navtičnih šol v Trstu, Ljubljani in na Reki.

Dr. Stanislav Južnič je diplomiral na oddelku za tehniško fiziko, magistriral in doktoriral pa na oddelku za zgodovino ljubljanske univerze. Njegovo osnovno področje raziskovanja je fizika kranjskih jezuitov in njihovih študentov v 17. in 18. stoletju. Na ameriških univerzah je raziskoval uspehe kranjskega jezuita-astronoma Hallersteina v Pekingu, znanstveno, vojaško in prostozidarsko dejavnost Jurija Vege ter uspehe Vegovega profesorja astronomije Gabrijela Gruberja. Kot piše na spletni strani www.vesolje.net, ga zanimajo povezave ljubljanskih jezuitov z njihovimi bogatimi meceni knezi Turjačani in baroni Erbergi ter znanstvena snovanja jezuitskega dijaka Janeza Vajkarda Valvasorja, ki je bil sam delujoč znanstvenik, naravoslovec in tehnik, njegovo zanimanje za astronomijo pa je bilo tesno povezano z londonsko Kraljevo družbo, ki si je zelo želela znanstvenega sodelavca iz teh krajev. Dr. Stanislav Južnič, ki ima za seboj tudi obsežno bibliografijo v Sloveniji in tujini (Srbija, Rusija, Anglija in ZDA), je leta 2006 v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani odkril knjigo znamenitega poljskega astronoma Nikolaja Kopernika *De Revolutionibus* iz leta 1566. Matija Čop, ki je knjigo popisoval, se je zmotil in v katalog namreč namesto prave zapisal letnico izdaje 1766. V knjižnici zato niso vedeli za tako dragoceno gradivo, nekoč last ljubljanskih jezuitov.

Dr. Stanislav Južnič je svoje znanje posvetil tudi rodoslovnim raziskavam svojih uskoških

prednikov iz Kostela ob Kolpi in o rodoslojstvu južne osrednje Slovenije napisal knjigo Kostel.

Predavanje na Reki bo namenjeno slovenskemu prevodu Slave vojvodine Kranjske Janeza Vajkarda Valvasorja, v kateri je avtor *veliko povedal o tedanji Rijeki, ki je bila tisti čas še Kranjska. Ne gre pozabiti niti na zelo lepe in poučne Valvasorjeve slike Rijeke*, je v svoji potrditvi predavanja med drugim napovedal dr. Stanislav Južnič.

Prvi del prvega celotnega slovenskega prevoda Slave vojvodine Kranjske (*Die Ehre dess Herzogthums Crain*), ki je izšla v nemščini leta 1689 v Nürnbergu, so predstavili lani in ga pospremili tudi z razstavo Slava skozi čas, odprto konec novembra v Državnem zboru RS. Do zdaj je bilo v slovenski jezik prevedenih le nekaj odlomkov, 320 let po izdaji pa se je Zavod Dežela Kranjska lotil prevajanja obsežnega dela – 15 knjig, vezanih v štiri dele na 3552 straneh velikega formata, ki jih zaokroža še 24 prilog in 528 bakrorezov.

Vsebuje predstavitev Kranjske, njene zgodovine, geografije, topografije, medicine, etnologije, biologije in geologije. Prevodu prve knjige, pri kateri je sodelovalo več kot 30 strokovnjakov, bo sledil izid prevoda druge knjige, predvidoma 30. oktobra letos, tretja in četrta bosta izšli 2011 in 2012, peta knjiga, ki bo obsegala še spremne študije in stvarno kazalo, pa naj bi izšla 30. oktobra 2013. Več: www.rtvsl.si, www.vesolje.net, www.kvarkadabra.net

Marjana Mirković

22.-23. april

Pomorski in zgodovinski muzej Hrvaškega primorja
Ladjedelništvo na Reki: včeraj, danes, jutri
IV. mednarodna konferenca o industrijski dediščini

IV. mednarodna konferenca o industrijski dediščini bo poleg splošnih tem namenjena posebej ladjedelništvu na Reki, zgodovinskemu pregledu, aktualnim temam in problematiki ter pogledu na prihodnost in izzivom, ki jih svetovna gospodarska kriza postavlja v premislek tudi strokovnjakom v ladjedelništvu. Potekala bo v prostorih guvernerjeve palače v Pomorskem in zgodovinskem muzeju Hrvaškega primorja. Za številne strokovnjake iz akademskih,

industrijskih, muzejskih in drugih krogov bo to obenem priložnost, da spoznajo Reko in del njene zgodovinske in industrijske dediščine, ki obuja spomin na moč in obdobje vzpona ladjedelništva v 18. in 19. stoletju, ki je počasi napredovalo od manjših ladjedelnih, v katerih so gradili lesene ladje, pa vse do danes, ko so z gradnjo čezoceank, tankerjev in križark te postale del mednarodne proizvodnje.

Na konferenci bodo sodelovali tudi udeleženci iz Slovenije. Kot nam je v imenu organizatorja, društva za promocijo in ohranitev reške industrijske dediščine Pro Torpedo, potrdila njegova predsednica mag. Daina Glavčič, bosta na srečanju sodelovali strokovnjakinja za industrijsko dediščino dr. Sonja Ifko z ljubljanske fakultete za arhitekturo in njena asistentka Sara Štremfel. Spregovorili bosta o prizadevanjih in napredku za ohranitev slovenske industrijske dediščine, ki sta ji, kot piše na spletni strani www.fa.uni-lj.si, na fakulteti namenjena strokovna skrb in poseben projekt, a je večinoma še vedno premalo uveljavljena in zato izpostavljena neustreznim posegom in tudi uničevanju. Predstavili bosta tudi primer ljubljanske mestne klavnice s konca devetnajstega stoletja in revitalizacijo kranjske tekstilne tovarne Inteks.

Marjana Mirković

IZ LIBURNIJE

Pet let SKPD Snežnik, Lovran

SKPD Snežnik v Lovranu, registrirano 22. aprila leta 2005, je 20. in 21. marca praznovalo peto obletnico delovanja. Gre za društvo, ki je nastalo iz vrst takratnega Sveta slovenske narodne manjšine Občine Lovran (zaradi spreminjenih meril volitve leta 2007 v tej lokalni enoti za slovensko narodno manjšino niso bile razpisane), izvoljenega na ponovljenih manjšinskih volitvah leta 2004 in kandidiranega na samostojno pobudo Vasje Simoniča, pozneje izvoljenega tudi za predsednika. Za dvodnevni program ob jubileju so v društvu pripravili srečanje, proslavo in turnir v balinanju.

V novih prostorih, kjer je od konca preteklega leta SKPD Snežnik, prav tako v starem središču

mesteca in na naslovu Stari trg 53, so odprli razstavo fotografij Naših prvih pet let in pripravili kulturni večer. V sodelovanju z glasbeno šolo Brežice, ki ima edini slovenski citrarski orkester, ustanovljen leta 1999, in ki pod vodstvom dirigentke Anite Strgar združuje sedanje in nekdanje učence, sta na citre zaigrali dve učenki. Program je obogatil tudi nastop pevске skupine Kantadori in Emila Zonte iz Kopra, v Kažipotu že predstavljeni v prejšnji številki, posebno in prijetno presenečenje večera pa so bili domači pevci, skupina članov SKD Snežnik, ki za zdaj še nima zborovodje.

Navzoče goste, člane in prijatelje domačega in drugih slovenskih društev, so v polni dvorani nagovorili predsednik SKPD Snežnik Vasja Simonič, v imenu veleposlaništva RS v RH Marko Sotlar in Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Rudi Merljak ter predsednik Zveze slovenskih društev na Hrvaškem Darko Šonc in posebej tudi ravnatelj glasbene šole Brežice Dragutin Križanič. Proslave so se z Reke udeležili tudi člani KPD Bazovica Petra Aničič, Marijana Košuta Banković, Zdenka Jelovčan, Rozika in Alojz Usenik in Vitomir Vitaz, ki je slavljencem ob tej priložnosti podaril darilo društva, Slovar slovenskega knjižnega jezika v petnajstih zvezkih.

Številnim čestitkam se pridružuje tudi Kažipot in SKPD Snežnik želimo tudi v prihodnje veliko energije in uspešno delo.
Marjana Mirković

MLADI GLASBENICI GŠ BREŽICE. FOTO: PETRA ANIČIČ

21. marec Liganj Pet let SKD Snežnik Balinarski turnir

Ob proslavi pete obletnice delovanja je SKPD Snežnik iz Lovrana organiziralo balinarski turnir. Prizorišče je bilo na zaprtem balinišču BK Liganj v Lignju nad Lovranom. Sodelovale so štiri ekipe - dve mešani SKPD Snežnik ter moška in ženska ekipa KPD Bazovica. Igralo se je po ligaškem sistemu, vsak proti vsakemu, igra je trajala 45 minut. Čeprav je bilo druženje veliko pomembnejše od športnih izidov, so bili na koncu doseženi naslednji rezultati: zmagala je ekipa Snežnik 2 s štirimi točkami, sledita ji Snežnik 1 in Bazovica 1 s po tremi točkami in na četrtem mestu je končala (ženska) ekipa Bazovica 2 z dvema točkama. Kot se vidi iz rezultatov, so bile tekme izredno napete in samo kakšna točka v posameznih tekmah bi lahko prinesla čisto drugačne uvrstitve. S sodelovanjem na turnirju in s temi vrsticami planinci in balinarji KPD Bazovica čestitajo SKPD Snežnik peto obletnico uspešnega delovanja in jim želijo še obilico uspehov.

Darko Mohar

UDELEŽENI TURNIRJA. FOTO: DARKO MOHAR

GORSKI KOTAR

9

Budel, velikonočna tradicija

V času pred velikonočnimi prazniki nam je ljubiteljski zgodovinar, književnik in neutrudni raziskovalec domačega narečja in običajev v Gorskem kotarju, Slavko Malnar, poslal kratko predstavitev dela tovrstne goranske tradicije, jed *budel*, nadev, po mnenju nekaterih zelo podoben gorenjskemu želodcu. Zahvaljujemo

se za prijazen odziv in povzemamo njegov zapis v nekoliko skrajšani obliki.

Kot predvideva tradicionalni goranski recept, priprava *budla* zahteva sesekljano kuhano, suho dimljeno srednje veliko svinjsko čeljust s podbradkom, okrog trideset jajc, kilogram sesekljane kruha, spomladansko čebulico - luk, sol in poper. Načev iz teh sestavin so včasih polnili v svinjsko ali kakšno drugo črevo, ki so ga gospodinje ohranile od kolin, v ta namen pa je bil uporaben tudi mehur, ki so ga navadno imenovali želodec, *žeuodec*, ter vse skuhal. *Budel* so obvezno nosili na blagoslov, *žigen*, v jerbasih, polnih tudi drugih dobrot, kot so kuhana šunka, domač mlečni kruh iz najboljše moke in jajc, kuhana jajca, lukec in oblate - hostije. *Žigen* so po navadi nosila dekleta, ki so se želela poročiti. Po verovanju naj bi nevesta najprej postala tista, ki prva domov prinese blagoslovljeno jed. Pri hitenju pa se je rado zgodilo, da se je marsikateri raztresla vsebina jerbasa in so se domov vrnile zadnje, razočarane in objokane. Danes tega tekmovanja med dekleti ni več, menda tudi zato, ker se mnoge niti ne poročajo.

Na cvetnico se nosi tako imenovani *kravji žigen*. Šopek okrog petindvajset centimetrov dolgih komaj pognanih vrbinih mačic, po goransko *mačke* in hrvaško *mace*, se okraši z vejicami bršljana, najraje z bobikami, in poveže z okrasnim trakom ter nosi na blagoslov k maši na cvetno nedeljo. Blagoslovljene mačice so zataknili v hleve, kakšno pa so včasih dajali tudi v jed živini in jo tako varovali pred boleznijo in drugimi nesrečami. Bršljan, zataknen za tramove, pa je bil zaščita pred strelo. Namesto mačic in bršljana se v zadnjem času blagoslavlja oljčne vejice.

Na veliko soboto pa se je blagoslavljal ogenj. Včasih je bilo to posebno veselje za otroke, privilegij fantov, ki so si pred tem poiskali leseno gobo, ki nima plamena in dolgo tli. Na osušen kos gobe so nataknili pol metra dolgo žico, da se ne bi opekli. Vnaprej so si našli dom, v katerega so prinesli blagoslovljen ogenj, za kar so prejeli jajce. V času revščine je bilo jajce veliko vredno.

Za blagoslov je cerkovnik, mežnar, na primeren kraju v bližini cerkve pripravil ogenj, ki ga

je blagoslovil duhovnik. S tem ognjem so fantje prižigali svoje gobe in tekli po hišah. Gobe so z žico vrteli po zraku in jih tako podpihovali. Ker so imeli nekateri tudi do pet kilometrov do doma, so morali imeti kar zajeten kos gobe, da jim ogenj ne bi prej ugasnil.

Ti običaji so danes živi le v spominih, fantje ognja po hišah ne raznašajo več, pa tudi *kravji žigen* je čedalje redkejši. Jed se sicer še vedno blagoslovi, vendar je vsebina drugačna, pa tudi sam *budel* nima več takšnega okusa kot včasih, ker se dela iz vakuumsko pakiranega mesa.

Kot je ob koncu še dodal Slavko Malnar, se *budel* v nemščini imenuje *die Fülle des Bratens*, kot navaja slovensko-nemški slovar Maksa Peteršnika.

Povzeto po zapisu Slavka Malnarja

IZ DRUGIH DRUŠTEV IN SVETOV

5. marec

Društvo Slovencev, Labin
Obisk študentov geografije

V okviru terenskih vaj so študenti 3. letnika ljubljanske filozofske fakultete, oddelka za geografijo, slušatelji politične geografije in izbirnega predmeta o narodnem vprašanju tudi letos obiskali rojake v Italiji in na Hrvaškem.

Po več obiskih Reke in Labina v zadnjih letih so se tokrat srečali le s predstavniki Društva Slovencev v Labinu. Vodil jih je izr. prof. dr. Jernej Zupančič, v tem slovenskem društvu v Istri pa jih je pričakalo celotno vodstvo s predsednico Silvo Šutar Vujičić, ki jim je posredovala strnjeno informacijo projekta Slovenska informativna točka Si-T o organiziranosti slovenske manjšine na Hrvaškem: Gaetano Sedej, Žana Reisman, Vida Reisman, Teodor Štucin, Alojz Siket in Jovana Vujičić.

Po besedah Silve Šutar Vujičić je bil obisk zelo zanimiv, to pa velja tudi za bodoče geografje, saj so pokazali veliko zanimanje za pripoved o prihodu slovenskih družin in posameznikov v Labin in delu v tamkajšnjem rudniku.

Marjana Mirković

Predstavniki Društva Slovencev in skupina študentov z dr. Jernejem Zupančičem. Arhiv Silve Šutar Vujičić.

Vinko Knez s članicama SKD Istra, Pulj.
Foto: Marjana Mirković

Svet SNM IŽ: Prostore vsem društvom v Istri

O povezanosti Slovencev v Istri pričajo tako proslave, ki jih skupno pripravljajo vsa društva, pa tudi izleti in druga skupna prizadevanja in reševanje problematike. Posebno pa je spodbudna tudi novica, ki izraža močno medsebojno povezanost tudi vseh drugih svetov tamkajšnjih narodnih manjšin v županiji (albanske, bošnjaške, srbske, madžarske in romske) ter obeh predstavnikov (češke in makedonske narodne manjšine) - izjema je le svet italijanske narodne manjšine IŽ -, ki delujejo v okviru koordinacije na županijski ravni. Na seji 25. februarja, ki je potekala v novih prostorih SKD Istra na Držičevi 2, v imenu IŽ pa sta se je udeležila tudi podžupanja Viviana Benussi in vodja oddelka za vprašanja narodnih manjšin IŽ Sergio Bernich, so sklenili, da bo koordinacija v prihodnje delovala kot skupno telo in se sestajala vsaj trikrat na leto, kot prednostno naloge pa so si ob podpori vseh navzočih zastavili zagotovitev prostorov za delovanje vsem društvom narodnih manjšin. V tej zvezi je predsednik sveta slovenske narodne manjšine IŽ Vinko Knez 2. marca že obiskal Buzet in od župana Valterja Flega prejel zagotovilo, da je prostore v središču mesta sicer mogoče kmalu zagotoviti, težava pa je, ker ni denarja za njihovo ureditev. Kot je rečeno, je podobna situacija tudi v drugih mestih (Poreč, Labin), a kot kaže, brez pomoči Slovenije tudi tokrat ne bo šlo.

Marjana Mirković

AKTUALNO

Obnovljen protokol med RS in RH

Minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo RS Gregor Golobič je 23. marca v Varaždinu podpisal protokol o sodelovanju na področju izobraževanja s hrvaškim ministrom za znanost, izobraževanje in šport dr. Radovanom Fuchsom.

Kot piše na spletni strani ministrstva, pomeni protokol na vzajemni osnovi, sklenjen med Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo RS, Ministrstvom za šolstvo in šport RS ter Ministrstvom za znanost, izobraževanje in šport RH, nadaljevanje obstoječega sodelovanja in do polnopravne vključitve RH v EU zagotavlja nemoteno izobraževanje in šolanje dijakov in študentov na dodiplomski ter podiplomski ravni obeh držav podpisnic.

Protokol sta državi sklenili kmalu po osamosvojitvi, po njem pa so državljani obeh držav izenačeni glede sprejema in šolnine. Številčno močno prednjačijo hrvaški študenti, vpisani na slovenske visokošolske zavode, ki prihajajo večinoma iz obmejnih županij - Zagorsko-krapinske, Zagrebške, Istrske, Primorsko-goranske in Zagreba. Po zadnjih uradnih podatkih, potrjenih na veleposlaništvu RS v RH, jih je bilo leta 2008 sedemsto sedemindvajset, na Hrvaškem pa študira manj kot sto državljanov RS, najzanimivejši zanje pa je študij medicine.

Marjana Mirković

Dokumentacija za priznavanje srednješolskih spričeval, izdanih v RH in nujna za vpis na slovenske univerze, ostaja enaka: državna matura (overjena kopija s pečatom Apostille, ki se dobi na sodišču, cena je 50,00 kn, in navadna kopija), srednješolska spričevala (overjena in navadna kopija), opis izobraževanja in izpolnjen obrazec N.

Informacije ob sredah (10.00-12.00) na telefonski številki 324 321 ali gsm: 091 593 6086.

Svet za narodne manjšine RH razdelil sredstva za 2010

Svet za narodne manjšine je na seji 17. marca letos sprejel sklep o razporeditvi sredstev za leto 2010. Organizacije sedemnajstih narodnih manjšin bodo za kulturno dejavnost, založništvo in informiranje prejele skupno 41.843.800,00 kn.

Na razpis se je prijavilo tudi deset slovenskih društev na Hrvaškem, ki bodo prek krovnice organizacije prejela skupno 835.900,00 kn, skoraj enak znesek kot lani (841.449,60 kn). Za informiranje je namenjenih 208.700,00 kn (tromesečnik Novi odmev 84.700,00 kn, dvomesečnik Planika 47.000,00 kn, mesečnik Kažipot 47.000,00 kn, tromesečnik Mavrica 20.000,00 kn in Liburnijska priloga - izide enkrat letno - 10.000 kn). Celoten seznam je objavljen na spletni strani Sveta za narodne manjšine www.nacionalne-manjine.info.

Marjana Mirković

V Sloveniji manj proslav

Ministrstvo za kulturo RS je predlagalo zmanjšanje števila državnih proslav na leto na štiri ob pomembnih praznikih in eno ob prazniku, povezanem z določeno regijo, ter dodatno proslavo ob pomembnih jubilejih. Letos so tako s proslavo zaznamovali slovenski kulturni praznik, sledijo še dan upora proti okupatorju (26. aprila), dan državnosti (24. junija), dan samostojnosti in enotnosti (23. decembra), poleg tega pa bi 29. oktobra praznovali dan reformacije (ob 460. obletnici izdaje prve slovenske

knjige) in 7. maja dan Evrope ob 60. obletnici Schumanove deklaracije.

Vlada je proslave razdelila v tri stebre - v prvem so vsakoletne proslave ob omenjenih najpomembnejših praznikih (8. februar, 27. april, 25. junij in 26. december), v drugem so prazniki, ki so tesno povezani z določeno regijo in bi jih praznovali na pet let (vrnitev Primorske k matični domovini - 15. september, združitev prekmurskih Slovencev z matičnim narodom - 17. avgust, dan Rudolfa Maistra - 23. november, dan reformacije - 31. oktober). Tretji steber pa opredeljuje proslave ob obletnicah pomembnih dogodkov, a le ob velikih okroglih obletnicah ali posebnih priložnostih.

Za letošnje državne proslave bo ministrstvo za kulturo namenilo 500.000 evrov, kar je približno pol manj, kot je bilo za proslave namenjeno v zadnjih letih. Proslava ob kulturnem prazniku se sicer financira iz Prešernovega sklada, zanjo pa je namenjenih 85.000 evrov. Več: www.rtvsl.si

Marjana Mirković

Pojmovnik slovenske umetnosti po letu 1945

Publikacijo Pojmovnik slovenske umetnosti po letu 1945 - Pojmi, gibanja, skupine, težnje sta založili Študentska založba in Akademija za likovno umetnost in oblikovanje, gre pa za prvo enciklopedično delo pri nas, ki predstavlja ključne pojme, povezane z vizualno umetniško produkcijo v Sloveniji po letu 1945. Pobuda zanj je bilo pravzaprav študijsko delo nekaterih sodelujočih pri projektu v okviru predmeta Analiza sodobne umetnosti v 4. letniku, s prvotnih 30 gesel se je seznam v sodelovanju z recenzentoma projekta Tomažem Brejcem in Juretom Mikužem razširil na sedanjih 63 gesel, piscev gesel je bilo skoraj petdeset, naslanjali pa so se tudi na že obstoječo literaturo o zgodovini sodobne umetnosti pa tudi na druge objave o sodobni umetniški produkciji. Pojmovnik upošteva tudi to, kar je postalo ena ključnih potez sodobne vizualne umetnosti. To je multidisciplinarnost, zaradi katere ta umetnost posega po orodjih umetniških disciplin, ki same po sebi niso del likovne ustvarjalnosti. Tako v Pojmovniku najdemo tudi gesla, kot

sta Zvok ali Performans, ki sta le pogojno lahko pojmovana kot izraza, ki sledita tradiciji likovne umetnosti. Kot na spletni strani www.rtvsl.si med drugim poudarja Polona Balantič, Pojmovnik prinaša pomemben organizacijski prelom, saj lahko ključne podatke o slovenski umetnosti po letu 1945 prvič dobimo na enem mestu. Več: www.rtvsl.si

Marjana Mirković

ZANIMIVOSTI

Slovenija 50+: brez zimskega turizma, pitne vode in obale?

Zanimiva razstava o tem, kakšna bo Slovenija, ko smrekovih gozdov skorajda ne bo več, obmorski kraji pod vodo, reke izsušene, kmetijstvo in zimski turizem pa na robu propada, je do 31. julija na ogled v Mercator centru Šiška v Ljubljani.

Na razstavi, ki jo je odprla Slovenska fundacija za trajnostni razvoj (Umanotera), so predstavljene možne posledice podnebnih sprememb, cilj pa je motivirati ljudi k ukrepanju, s katerim bi preprečili črno vizijo prihodnosti: na Krasu subtropsko podnebje, obalna mesta zalita, zaradi temperaturnih nihanj in suš bo čedalje več novih škodljivcev, odmiranje iglastih gozdov bo ponekod povzročilo erozijo in plazenje zemlje, številne rastline bodo izumrle, povečala se bo nevarnost požarov, tudi tistih, ki jih povzročijo udari strel, saj višja temperatura prinaša tudi močnejše nevihte. Poleg milih zim je pričakovati suha poletja, zaradi česar bo upadla podtalnica, nekatere reke bodo presahnile. Zaradi pomanjkanja vode bodo poleg živalskega in rastlinskega življenja v rekah ogroženi tudi kmetijstvo, energetika in predelovalna industrija, posledice bodo dražja hrana, energija, voda, bivanje ...

Če se ne bomo zganili, opozarja razstava, so pred nami velike družbene spremembe: stali bomo pred cisternami s pitno vodo, se srečevali z ljudmi, ki bodo k nam zaradi grozečih naravnih katastrof pribežali z drugih delov sveta. Leta 2050 naj bi bilo po oceni mednarodnega odbora za podnebne spremembe že 150 milijonov t. i. okoljskih beguncev.

Kaj lahko stori posameznik? Umanotera svetuje zmanjšanje sobne temperature v domovih za eno stopinjo, zamenjavo žarnic z nizko energijskimi, uporabo javnih prevoznih sredstev in koles ter pešačenje, je na spletni strani MMC RTV SLO zapisala Marjetka Nared. Več: www.rtvsl.si

Marjana Mirković

Mura danes in v mogoči prihodnosti: zaradi izrazito suhega in toplega podnebjema okoli leta 2100 reka Mura presahne. Umik reke pomeni razpad ekosistemov, ki so se razvili ob njej, posledično pa tudi zamrtje kmetijskih in turističnih dejavnosti.

Foto: Umanotera

Sloveniji sedež Agencije Acer

Slovenija si je prvič v svoji zgodovini pridobila sedež ene izmed 35 agencij Evropske unije, nove evropske Agencije za sodelovanje energetskih regulatorjev (Acer), ki bo središče razprav o boju proti podnebnim spremembam in varni oskrbi z energijo.

Kot je rečeno, je omenjena agencija energetskih regulatorjev na področju energije nekaj takšnega, kot je na finančnem področju Evropska centralna banka, sprejemala pa bo zavezujoče odločitve.

Agencija, ki bo na začetku zaposlila 50 visokokvalificiranih kadrov, bo zaradi prihoda predstavnikov nacionalnih regulativnih organov drugih držav članic pomenila tudi veliko turistično promocijo Slovenije. Več: www.rtvsl.si

Marjana Mirković

Pobuda za vpis koliščarjev na Unescov seznam

Švica, Avstrija, Francija, Italija, Nemčija in Slovenija so pripravile skupno kandidaturo za vpis prazgodovinskih kolišč okoli Alp na Unescov seznam svetovne dediščine.

Kolišča na ozemlju Slovenije krajevno in kulturno povezujejo območja v Italiji in Avstriji, kjer je že v četrtem tisočletju pred našim štetjem obstajala civilizacija koliščarjev, prazgodovinska kolišča okoli Alp pa so pomemben arheološki vir v mozaiku skupnega spomina človeštva. Ostanke kolišč so bili na slovenskih tleh prvič odkriti leta 1875 na Ljubljanskem barju, zadnja od 40 lokacij pa na naseljenem delu na robu ožjega središča Ljubljane. Območje Ljubljanskega barja, ki je eno najpomembnejših arheoloških območij v Sloveniji, je deležno visoke stopnje strokovnega varstva kot državni krajinski park.

V Sloveniji je živa zavest o obstoju civilizacije koliščarjev, verjetno tudi zato, ker so najdišča blizu prestolnice, koliščarska kultura in civilizacija pa sta našli svoj prostor tudi v mladinskem zgodovinskem romanu pisatelja Janeza Jalna Bobri, ki je izšel v štiridesetih letih prejšnjega stoletja. Več: www.rtvsl.si
Marjana Mirković

Istrapedia

Istrapedia je prva istrska spletna enciklopedija, vzpostavljena aprila lani z namenom, da bi zapisali in ohranili istrske posebnosti. V županiji so sklenili izrabiti prednosti sodobne tehnologije in na enem spletnem naslovu z besedo, sliko in zvokom združiti bogato zakladnico istrske zgodovine, kulture in običajev, so zapisali. *Istrapedia* tako na enem mestu ponuja vsebine vsega, kar je zanimivo in pomembno za Istro. Poleg tisoč fotografij so posamezne enote dodatno obogatili z zvočnimi in video-posnetki.

Za vsebino skrbijo uporabniki, ki od začetka redno pošiljajo gradivo v vseh oblikah, ki se vsak dan dopolnjuje. Več: www.istrapedia.hr
Marjana Mirković

2010: Evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti

Boj proti revščini in socialni izključenosti, ki grozi skoraj osemdesetim milijonom Evropejcev oziroma vsakemu šestemu prebivalcu (17 %), je ena od ključnih zavez Evropske unije in njenih držav članic in poglobitvega pomena za doseganje desetletnega strateškega cilja EU za gospodarsko rast, številnejša in boljša delovna mesta ter bolj povezano družbo.

Temu je posvečeno evropsko leto 2010, ki bi moralo med drugim povečati ozaveščenost javnosti o teh temah, med cilji pa sta priznavanje pravice revnim in socialno izključenim do dostojnega življenja in popolne vključenosti v družbo ter krepitev občutka, da politika družbenega vključevanja pripada vsem.

Kot kažejo raziskave Urada za makroekonomske analize in razvoj RS, večina ljudi meni, da je revščina splošen pojav, da so revni, pa jih odkrito prizna le en odstotek, je ob tem zapisano na spletni strani www.rtvsl.si.

Podatki kažejo, da je Hrvaška nekoliko višje od evropske ravni, na meji revščine živi ali bolje rečeno, se komaj preživlja, 856.429 državljanov (17,4 % prebivalstva) oziroma vsak peti, piše Novi list. Najbolj ogrožene skupine so otroci in starejši, pravo stanje pa bo mogoče oceniti, ko bodo znani podatki državnega zavoda za statistiko za leto 2009, predvidoma oktobra letos.
Marjana Mirković

ŠTUDIJ IN ŠTIPENDIJE V RS

POLETNA ŠOLA

Kot nam je sporočil strokovni sodelavec Svetovnega slovenskega kongresa (SSK) Luka Klopčič, bo Slovenska konferenca SSK organizirala že 14. tabor slovenskih otrok. Gre za poletne tečaje slovenskega jezika, ki so poleg druženja z vrstniki iz drugih držav tudi priložnost za spoznavanje slovenskih navad in običajev.

Tabor bo potekal od 24. do 31. julija 2010 v Libeličah na Koroškem, udeleženci pa bodo na-

meščeni v domovih Centra šolskih in obšolskih dejavnosti (ČŠOD). Namenjen je druženju mladim v starosti od 10 do 15 let. Taborniško življenje bo organizirano po skupinah do šest otrok, vsaka bo imela svojega vodjo - animatorja. Mladi bodo v medsebojnem druženju spoznavali kulturno in naravno dediščino Slovenije ter utrjevali znanje slovenskega jezika. Dobrodošli so tudi otroci, ki (še) ne govorijo ali ne razumejo slovensko.

Informacije na telefonski številki 00386 1 24-28- 550 ali e-naslovu: luka.klopčič@slokongres.com. Rok prijave je 15. maj oz. do zaplnitve prostih mest na naslovu: Svetovni slovenski kongres, Cankarjeva 1/ IV, 1000 Ljubljana, e-pošta: tabor@slokongres.com. Prispevek za taborjenje je 150 evrov in vključuje polni penzion, bivanje v počitniškem domu, animacijo, pohode, delavnice, prevoze z avtobusom, ogleda in vstopnine. Za prihod na tabor poskrbijo starši sami. Marjana Mirković

Kažipot je ob peti obletnici prejel tudi spodbudno novico in čestitko. Iskrena hvala!

Kažipot na portalu www.dlib.si

Kažipot je z današnjim dnem objavljen na portalu www.dlib.si v celoti ... Pravzaprav imate te dni obletnico izhajanja in to že peto! Zato bi vam rada čestitala za uspešno delo, prijetno pisanje in ažurno obveščanje o vseh aktivnostih v društvu Bazovica. Upam, da bomo tudi mi še vnaprej tako lepo sodelovali. Helena Janežič, zbirka tiskov Slovencev zunaj RS, NUK

Slovenska informativna točka Si-T, predstavitev

Si-T je neformalno kulturno-informacijsko središče na Reki in širše, deluje od sredine devetdesetih let preteklega stoletja, predlog, poslan na razpis Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu med drugim predvideva:

- 1. Kažipot:** celotna priprava mesečnega biltena v elektronski obliki, za oblikovanje in tisk; bilten je namenjen rojakom in ustanovam na Reki in v županiji ter drugod po Hrvaškem in

v Sloveniji; spremljanje dogodkov v slovenski skupnosti in manjšinske problematike;

- 2. informativno pomoč,** predvsem mladim (državljanstvo, študij, štipendije, dovoljenja za prebivanje, zaposlovanje; priznavanje statusa in spričeval; vračanje davka; prodaja nepremičnin; vrednostni papirji; pridobitev in prevodi dokumentov);

- 3. posredovanje informacij** o slovenski skupnosti na Hrvaškem ustanovam v RS in RH;

- 4. dokumentiranje in arhiviranje** slovenske kulturne dediščine in urejanje publikacij:

- Slovenski prispevek županijski dediščini;
- dokumentiranje podatkov o zaslužnih Slovenih, pokopanih na Reki;

- 5. spodbujanje in sodelovanje** v projektih za povezovanje v kulturi;

- 6. povezovanje pobud** za učenje slovenščine v javnih šolskih in predšolskih ustanovah;

Razvejana dejavnost Si-T je uspešna (povratne informacije) in odmevna (več sto informacij na leto), predvsem med mladimi, povezovalne narave in delujoča na širšem območju RH in RS, namenjena rojakom, slovenskim društvom in številnim drugim porabnikom, kar vse je dokumentirano. Avtorica in izvajalka je urednica Kažipota

Vernikom voščimo lepe velikonočne praznike.

Veleposlaništvo Republike Slovenije v RH
Alagovićeva 30, 10 000 Zagreb, RH
Uradne ure:
ponedeljek-petek od 9.00 do 12.00
tel.: + 385 1 63 11 000
faks: + 385 1 61 77 236
el. pošta: vzg@gov.si
spletna stran: <http://zagreb.veleposlanistvo.si>

Konzularne informacije
tel.: + 385 1 63 11 014, + 385 1 63 11 015
faks: + 385 1 46 80 387
konzularni pult (v uradnih urah za stranke):
tel.: + 385 1 63 11 013, + 385 1 63 11 026
Državljanom RS je v nujnih primerih zagotovljen kontakt z dežurnim diplomatom:
med tednom: od 16.30 ure
v času vikenda in praznikov: 24 ur
tel.: +385 98 462 666
Generalni konzulat RS, Split
Častni konzul Branko Roglič
Tel./fax: +385 21 389 224
e-mail:
generalni.konzulat.rep.slovenije@st.t-com.hr
uradne ure konzulata:
ponedeljek-petek od 9.00 do 13.00

Zaradi napake pri tisku Kažipota št. 59 prilagamo štiri strani, ki manjkajo. Za napako se iskreno opravičujemo.

Izdajatelj Kažipota

NESPREGLEDANO

Ikebana Ksenije Grabusin darilo romskemu društvu

Znana in priznana reška mojstrica ikebane So Ei, Ksenija Grabusin, neutrudna rojakinja, je tokrat s svojo ikebano kot posebnim darilom osrečila članice romskega ženskega društva Boljše življenje in tako obogatila njihove nove prostore, ki so jih nedavno dobile v uporabo na naslovu Zagrebška ulica 16 a v samem središču mesta. Kot velika prijateljica Romov in romske kulture je za to priložnost ustvarila instalacijo, za katero je spodbudo, kot pravi, dobila v eni izmed številnih romskih legend, ki govori o tem narodu veselih, a obenem nesrečnih ljudi, narodu, ki mu Stvarnik ni podelil zemlje, ker so to priložnost sprva zavrnili in zato ostali obsojeni na večna potovanja in biti tujci, kamor koli pridejo, a vendarle, dobili so modrost in sposobnost, da se znajdejo povsod, in njihov je ves svet ...

In košček njihovega sveta si je v romskem ženskem društvu, s članicami katerega in folklorno skupino Romsko srce že več let uspešno sodeluje in navezuje najrazličnejše stike tudi drugod po Hrvaškem, Ksenija Grabusin pridobila na sebi svojstven način in tako izrazila svoj po-

So Ei, Ksenija Grabusin, Legenda o Romih.
Foto: Luciano Bibulić

gled na njihovo kulturno izročilo.

Naj še dodamo, da umetnica Ksenija Grabusin, ki si je večšine ikebane pridobila z izobraževanjem v razredu profesorice Klare Kos na japonski akademiji Sogetsu, vselej ustvarja izrecno in samo razstavne eksponate in nobene od svojih stvaritev doslej še ni prodala. Vedro poučarja, da tega nikoli ni obžalovala.

Ksenija Grabusin nam je ob tej priložnosti, skupaj s svetovalcem romske skupnosti, prizadevnim aktivistom in kulturnikom, profesorjem Ferijem Ibraimovskim, podarila vodič za človekove pravice in njegovo dvojezično zbirko proze in poezije z naslovom *Življenje in čas* (Praipe thaj vrama), za kar se jima iskreno zahvaljujemo.

Marjana Mirković

Pintarjevo priznanje prof. dr. Anteju Škrobonji

Na nedavnem 10. jubilejnem srečanju Reka in Rečani v zgodovini medicine so gostje iz Slovenije - prof. dr. Zvonka Zupanič Slavec, doc. dr. Janez Fischinger in profesorici Duša Fischinger iz Ljubljane in Marija Počivavšek iz Celja - v imenu Inštituta za zgodovino medicine Medicinske fakultete v Ljubljani vsakoletno Pintarjevo priznanje podelili reškemu zgodovinarju medicine prof. dr. Anteju Škrobonji. Kot je zapisano v obrazložitvi, je znani reški profesor priznanje prejel za *dolgoletno žlahtno sodelovanje s slovenskimi zgodovinarji medicine in umetniki v zdravstvu ter za ustvarjalni opus na področju zgodovine medicine*. Priznanje je med drugim rezultat plodnega sodelovanja, ki ga vrsto let negujeta hrvaško in slovensko znanstveno društvo za zgodovino zdravstvene kulture, skupaj s kolegijem zgodovine medicine na reški medicinski fakulteti in ljubljanskim inštitutom za zgodovino medicine. Njegova predstojnica, prof. dr. Zvonka Zupanič Slavec, je nagrajenču ob izročitvi čestitala in ob tej priložnosti poudarila njegov tvorni prispevek pri številnih

in odmevnih dejavnostih, ki so jih spodbudile in skupaj uspešno uresničile omenjene organizacije. Docent dr. Ivan Pintar (1888-1963) velja za nestorja slovenske zgodovine medicine. Že leta 1934 je poleg redne službe v ginekološki ordinaciji predaval zgodovino medicine na medicinski fakulteti v Ljubljani in njegovo tridesetletno delo je nedvomno pionirsko na področju proučevanja zgodovine zdravstvene kulture na Slovenskem. Med drugim je bil ustanovitelj Sekcije za zgodovino medicine in avtor številnih člankov o pomembnih slovenskih zdravnikih, napisal pa je tudi prvi slovenski učbenik za zgodovino medicine.

Inštitut za zgodovino medicine medicinske fakultete v Ljubljani je leta 1994 skupaj z Znanstvenim društvom za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije in Medikohistorično sekcijo Slovenskega zdravniškega društva organiziral prvo strokovno srečanje, imenovano Pintarjevi dnevi. Namen je vsestransko predstaviti pomembne zgodovinske dogodke in osebnosti, gradivo z vseh devetih srečanj do zdaj - skupno gre za več kot dva tisoč strani - pa je objavljeno v obliki različnih publikacij. Več: www.mf.uni-lj.si

Marjana Mirković

Prof. Duša Fischinger, doc. dr. Janez Fischinger, prof. dr. Ante Škrobonja s priznanjem in prof. dr. Zvonka Zupanič Slavec. Foto: Anja Petaros, dr. med.

AKTUALNO

Kažipot na portalu digitalne knjižnice Slovenije

Na predlog vodje zbirke tiska Slovencev zunanja RS Helene Janežič bo Kažipot v elektronski obliki v prihodnje dostopen tudi na portalu Digitalne knjižnice Slovenije www.dli.si

Dlib.si je spletni portal, ki nastaja v okviru Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK) v Ljubljani in ponuja brezplačen dostop do slovenskega znanja in kulturnih zakladov. Kot je med drugim rečeno v dopisu, ki ga je prejela urednica, je Kažipot *naravnost vzorčen primer glasila slovenske skupnosti, ki nastaja izven matice ... bi se lahko kaj hitro pridružili družbi uglednih slovenskih znanstvenih, poljudnih in ostalih revij ter drugega gradiva, ki ga je na portalu že več kot 2 milijona digitaliziranih strani.*

Kažipot je bil do zdaj na vpogled na spletni strani društva Slovenski dom KPD Bazovica www.bazovica.hr, Sveta slovenske narodne manjšine Mesta Reka www.rijeka.hr in slovenski spletni strani, namenjeni Slovincem v zamejstvu in po svetu, www.slovinci.si.

Marjana Mirković

Slovenski kozolci na Unescov seznam?

Dolenjska občina Šentrupert namerava v prihodnjih treh letih uresničiti 600.000 evrov vreden projekt parka kozolcev oziroma muzeja tovrstne podeželske stavbne dediščine.

Za uresničitev naložbe ima občina že zagotovljenega polovico denarja iz evropskih nepovratnih sredstev. Želijo si park, ki bi postal glavna turistična zanimivost Mirnske doline, v kateri stojijo najlepši in najbogatejši slovenski topolarji, in se vpisati med Unescovo stavbno dediščino. Pobudo so dobili, ko so rešili Simončičev topolar na Bistrici, edini spomenik državne pomena med kozolci. Občina ga je odkupila od tamkajšnjega turističnega društva, kot prvega pa ga bodo predstavili v novi park v južnem delu Šentruperta, v katerega bi vključili do petnajst kozolcev. Več: www.rtvlo.si

Marjana Mirković

Slovenija del evropskih vesoljskih projektov

Slovenija je postala sodelujoča država Evropske vesoljske agencije (ESA), kar bo podjetjem, raziskovalcem in študentom omogočilo, da bodo z njo sodelovali v konkretnih projektih.

Minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Gregor Golobič je ob tem poudaril, da ESA status podeli le tistim članicam EU, ki se lahko pohvalijo z dovolj velikim raziskovalno-razvojnimi potencialom za sodelovanje pri vesoljskih projektih. O tem se je delegacija Evropske vesoljske agencije prepričala lani ob obisku Slovenije. Sodelujoče države Evropske vesoljske agencije lahko sodelujejo v vseh njenih programih, z izjemo osnovnega tehnološko-raziskovalnega programa.

Finančni prispevek je nekoliko višji kot v prvi fazi, ko ima država šele podpisan sporazum o sodelovanju, a veliko nižji kot pri polnopravnih članicah. Pogajanja za polnopravno članstvo lahko država začne po petih letih statusa sodelujoče države. Več: www.rtvsl.si
Marjana Mirković

Videolectures - nagajeni »znanstveni You Tube«

Mladi slovenski znanstveniki so za spletni portal videolectures.net, ki omogoča brezplačen dostop do najuglednejših predavanj na svetovnih fakultetah, prejeli prestižno nagrado Združenih narodov za najboljše spletno znanstveno in tehnološko inovacijo.

Ekipa Centra za prenos znanja deluje pod okriljem Instituta Jožef Stefan in šteje 50 mladih znanstvenikov, ki so v povprečju mlajši od 30 let. Vodja centra Mitja Jermol je pojasnil, da so predavatelji začeli razumeti moč medija in da ne morejo več predavati starih stvari. Poleg tega pa se dogaja tudi, da kakovost vsebine določa javnost in ne več študentje, je dejal. Ustvarili so tudi edinstven računalniški program za analizo trga, ki ga že uporablja medijska hiša New York Times, po besedah znanstvenika Marka Grobelnika pa se zanj zanimajo tudi pri francoski tiskovni agenciji AFP.

Njihovi izdelki so izboljšali tudi dolgo časa skrhan odnos med znanostjo in gospodarstvom. Mladi znanstveniki pri tem upajo, da bodo znanstvena, gospodarska in politična elita v Sloveniji v prihodnje sposobne podpreti in urediti projekte, ki bodo Slovenijo postavili na znanstveni zemljevid sveta. Več: www.rtvsl.si
Marjana Mirković

ZANIMIVOSTI

Na portalu www.rijeka.hr tudi reške ulice

Na portalu Mesta Reka so nedavno predstavili novo zanimivo vsebino, namenjeno reškim ulicam. Na vpogled so podatki o izvoru njihovih imen, do katerih je dostop hiter in pregleden. Za vsako ulico piše tudi, v katero krajevno skupnost sodi, v posamezni primerih so objavljene tudi odločbe o imenovanju, iz katerih je mogoče razbrati tudi razlog in podatke o osebah, po katerih se imenujejo (med njimi je tudi več slovenskih), ali toponimih, iz katerih izhajajo, koristni pa so tudi podatki o preteklih nazivih.
Marjana Mirković

ŠTUDIJ IN ŠTIPENDIJE V RS

Prijava za študij v RS v š. l. 2010/2011

Rok za prijavo državljanov RH na študij v RS je 5. avgust 2010, izjema so programi, za katere je treba opraviti preizkus nadarjenosti - pri teh je rok 8. marec 2010, kar je sicer tudi rok za prijavo po internetu. Datumi so objavljene na spletni strani www.vpsi.uni-lj.si, več informacij in prijave med dežurstvom svetov ob sredah (10.00-12.00).

Informacije o študiju na slovenskih univerzah:

telefonska številka 324 321 (sreda, 10.00-12.00); gsm: 091 593 6086.

Marjana Mirković

Nov študij na univerzi na Primorskem

V študijskem letu 2010/2011 se bo na Fakulteti za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije UP začel nov dodiplomski (univerzitetni) študijski program Aplikativna kineziologija, ki je sodobno, interdisciplinarno zasnovan in omogoča pestro izbirnost. Predmetnik podpira tako družboslovne, naravoslovne, medicinske kot tudi humanistične predmete, kar omogoča široko dimenzijo znanj ter študentom podaja tudi osnovo za nadaljevanje študija na programih II. in III. stopnje Aplikativne kineziologije. Več: www.uni-up.si.

Avstrija, na temo ameriških študij

Center za ameriške študije na Univerzi v Gradcu vabi na dvotedensko mednarodno poletno šolo med 18. julijem in 1. avgustom 2010. Rok za prijavo je 26. marec 2010. Več: www.sklad-kadri.si/index.cgi?jezik=slo&kat=150

Južna Koreja

Univerza v Seulu vabi študente na poletno šolo od 28. junija do 30. julija 2010. Rok za prijavo je 28. april 2010.

Štipendije

Likarjev sklad za TUM

Sklad dr. Otta Likarja, dipl. inž., in Karle Likar razpisuje štipendije za študij na Tehniški Univerzi München (TUM) za šolsko leto 2010/2011. Več: www.sklad-kadri.si/index.cgi?jezik=slo&kat=151

Univerza v Gradcu

Avstrijska provinca Styria v sodelovanju z Univerzo v Gradcu razpisuje štipendije za petmesečne študijske obiske izjemnih študentov z območja Jugovzhodne Evrope. Rok za prijave je 26. marec 2010. Več: www.sklad-kadri.si/index.cgi?jezik=slo&kat=156

Berlin

V okviru programa Studienkolleg zu Berlin je razpisanih do 30 štipendij za enoletni študij v Berlinu, namenjenih študentom, ki jih zanimajo evropske zadeve. Rok prijave je 1. april 2010. Več: www.sklad-kadri.si/index.cgi?jezik=slo&kat=156

University of Wisconsin

UW razpisuje finančno pomoč za dodiplomski študij (od 5500 do 7500 USD na leto). Rok prijave je 1. julij 2010 oziroma 1. november 2010. Več: www.sklad-kadri.si/index.cgi?jezik=slo&kat=253

Štipendije za podiplomski študij na prestižni LSE

London School of Economics razpisuje štipendije za podiplomski študij za študijsko leto 2010/2011. Rok za prijavo je 30. april 2010. Več:

www.sklad-kadri.si/index.cgi?jezik=slo&kat=243

University of Wisconsin-Eau Claire

University of Wisconsin-Eau Claire razpisuje štipendije za mednarodne dodiplomske študente. Rok za prijavo je 1. junij 2010. Več: www.sklad-kadri.si/index.cgi?jezik=slo&kat=243

New Jersey, ZDA

Felician College vabi k vpisu na dodiplomski in podiplomski študij. Rok za prijavo prek centra Education USA je 31. marec 2010. Več: www.sklad-kadri.si/index.cgi?jezik=slo&kat=253

Georgia College & State University štipendije za mednarodne študente

Mednarodnim študentom so za dodiplomski in podiplomski študij na voljo različni finančni viri (od 9000 do 18.000 USD). Več: www.sklad-kadri.si/index.cgi?jezik=slo&kat=253

Štipendije Montana State University

Institucija za dodelitev štipendije upošteva vse kandidate na podlagi podatkov v vlogi, zato posebna prijava ni potrebna. Več: www.sklad-kadri.si/index.cgi?jezik=slo&kat=253

Štipendije za mobilnost umetnikov znotraj evromediteranskega območja

Razpisuje jih Sklad za mlade umetnike Roberto Cimetta, naslednji rok prijave je 15. marec 2010. Več: <http://www.sklad-kadri.si/index.cgi?jezik=slo&kat=151>

Rotary štipendije na področju mirovnih študij in študij konfliktov

Rotary International razpisuje štipendije za podiplomsko izobraževanje ali usposabljanje na eni izmed partnerskih institucij Rotary centrov. Rok za prijavo je odvisen od lokalnega Rotary kluba, rok za prijavo na študij pa je 1. julij 2010. Več: <http://www.sklad-kadri.si/index.cgi?jezik=slo&kat=156>

Zbrala: Marjana Mirković

Podiplomski študij na College of Europe

Rok prijave za štipendije za enoletni podiplomski študij na College of Europe v Bruggeu. (Belgija) ali Natolinu (Poljska) v študijskem letu 2010/2011 je 16. april 2010. Več: www.sklad-kadri.si/index.cgi?jezik=slo&kat=1164
Marjana Mirković